NACRT IZVEŠTAJA · PROBNO IZDANJE

Stanje voda Srbije: kako se trideset godina gazduje ribolovnim vodama

Nacrt izveštaja, izdanje 0, 7. novembar 2026. Izveštaj je napravljen poluautomatski, uz pomoć veštačke inteligencije, i ljudi ga još pregledaju. Najnovija verzija, izvori i podaci: stanje.nasevode.rs. Objavljuje inicijativa „Nećemo dati vode“; ispravke na kontakt@nasevode.rs.

Probno izdanje, pre lekture: pokazuje kako izdanje izgleda. Ne šalje se i ne citira.

U OVOM IZDANJU

- 219 slučajeva i nalaza iz medija i zvaničnih dokumenata
- 67 događaja u hronologiji
- dojave građana: 118 primljeno, 0 pregledano, 0 objavljeno (po navodima prijavilaca; ne sabiraju se sa slučajevima)

Podaci osveženi 7. novembar 2026.

SADRŽAJ

1. Sažetak: šest stvari koje smo našli
2. Zakon se menjao tri puta, a za 17 godina našli smo jedan raskid ugovora
3. Država je sama opisala slabosti sistema, a nadzor se posle toga smanjio
4. Na vodama se ponavlja isti obrazac: šteta se prijavi, a ishod se retko sazna
5. Građani nam od 4. novembra šalju dojave, a objavljujemo samo pregledane
6. Na većini područja sa konkursa problemi se vraćaju na ista mesta
7. Isti zahtevi ponavljaju se od 2012, a usvajani su samo uski
8. Hrvatska i Donja Austrija pri dodeli gledaju dosadašnji rad, a srpski konkurs to ne boduje
9. Šta dalje: pitanja su otvorena, a razgovor o njima tek počinje
10. Prilozi: sva građa je otvorena i ima izvor

Stanje voda Srbije: kako se trideset godina gazduje ribolovnim vodama

Ministarstvo zaštite životne sredine daje deset ribarskih područja na korišćenje na deset godina, dok je Vlada u tehničkom mandatu (29. oktobar 2026). Konkurs ne boduje kako su vode do sada čuvane. Ovaj izveštaj sabira šta je o gazdovanju ribolovnim vodama zapisano od 1994. do danas. Tu su zakoni i konkursi, dokumenti same države, slučajevi iz medija i zvaničnih izveštaja i, odvojeno, dojave građana.

Ovo je nacrt izveštaja. Građa je prikupljena i sređena poluautomatski, uz pomoć veštačke inteligencije, a ljudi iz inicijative je pregledaju deo po deo. Greške su moguće i ispravljamo ih čim ih vidimo. Inicijativa će sa svojim imenima i organizacijama izaći naknadno; do tada izveštaj objavljujemo kao inicijativa „Nećemo dati vode“.

Ovo je izveštaj i skup resursa za sve koji hoće da se bave vodama: dokumenti, brojke, hronologija, slučajevi i dojave, sa izvorima. Ne predlažemo gotovo rešenje. Izveštaj dopunjujemo dok traje odluka o konkursu i posle nje.

NACRT **Ovo je nacrt izveštaja**

Građa je prikupljena i sređena poluautomatski, uz pomoć veštačke inteligencije, a ljudi iz inicijative je pregledaju deo po deo; greške su moguće i ispravljamo ih čim ih vidimo.

Poglavlje 1.

Sažetak: šest stvari koje smo našli

Svaki nalaz ima svoje poglavlje sa izvorima. Brojke se računaju iz podataka na ovom sajtu i menjaju se kad se podaci dopune.

1. Od 2009. udruženja ribolovaca ne gazduju vodama neposredno, a za 17 godina našli smo **jedan raskid** ugovora, uz spor od devet godina. Poglavlje 2
2. **Država** je 2014. sama opisala sistem kao loš, a nadzori inspekcije pali su sa 895 u 2018. na 354 u 2025. Poglavlje 3
3. **Pomori** se ponavljaju na istim mestima, a javno objavljen uzrok našli smo u oko 2 od 25 slučajeva koje smo pregledali. Poglavlje 4
4. Slučajeva i nalaza iz medija i zvaničnih dokumenata od 2016. do danas ima **219**; najčešći su pomori i zagađenja. Poglavlje 4
5. Građani nam od 4. novembra šalju dojave. Od 40 prijavljenih nadležnima, u **16** niko nije reagovao, po navodima prijavilaca. Poglavlje 5
6. Neke zemlje pri dodeli gledaju dosadašnji rad i redovno ocenjuju korisnike. Od osam mehanizama koje smo poredili, **Srbija** u punom obliku ima jedan: krivičnu kaznu za teški krivolov. Poglavlje 8

219 **slučajeva i nalaza**

iz medija i zvaničnih dokumenata, 2016–2026, svaki sa izvorom

Izvor: **Spisak slučajeva na ovom sajtu (mediji, izveštaji inspekcije, DRI, RZS)**, 2026. · [1]

1 **raskid ugovora**

koji smo našli od 2009; spor je trajao devet godina

2015.

Izvor: **Vrhovni sud, presuda Uzp 50/2023**, 9. februar 2024. · [2]

118 **dojava građana**

primljeno od 4. novembra 2026; sve su po navodima prijavilaca

Izvor: **Zbirne brojke dojava, dojave.nasevode.rs**, 2026. · [3]

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 1

1. stanje.nasevode.rs/slucajevi
2. vrh.sud.rs/sr/vks-search-download-file/79037
3. dojave.nasevode.rs

Poglavlje 2.

Zakon se menjao tri puta, a za 17 godina našli smo jedan raskid ugovora

1 **raskid ugovora od 2009.**

deo područja „Srbija – jugozapad“, 2015; spor je trajao devet godina, do presude Vrhovnog suda

2015.

Izvor: **Vrhovni sud, presuda Uzp 50/2023**, 9. februar 2024. · [1]

UKRATKO

- **Tri zakona** (1994, 2009, 2014) dala su tri modela korisnika; od 2009. udruženja ne gazduju vodama neposredno.
- **Rok od deset godina** uveden je 2009, a ne 2014.
- **Privremena rešenja** primenjivana su svake godine od 2013. do 2017.
- **Jedan raskid** ugovora našli smo za 17 godina, a spor oko njega trajao je devet godina.
- Konkursi se raspisuju **krajem godine**, sa rokom od 14 dana.

Ribolovnim vodama Srbije gazduju korisnici ribarskih područja. Država im daje područje na korišćenje, a oni izdaju dozvole, čuvaju vode i poribljavaju ih. Ko sme da bude korisnik, zakon je menjao tri puta.

Tri zakona dala su tri modela korisnika

Zakon o ribarstvu iz 1994. dozvoljavao je da područje dobije i **udruženje sportskih ribolovaca**, na pet godina (1994). Od 2002. Vojvodina vodi svoj, pokrajinski sistem (2002). Od 2005. ribarstvo je u resoru životne sredine, a resor se posle menjao još tri puta (2005).

Zakon iz 2009. suzio je krug korisnika na **privredna društva i javna preduzeća** (23. maj 2009). Rok je produžen na deset godina već tada, a ne 2014, kako se ponekad piše. Država je uzela naknadu od 10% od cene dozvole za rekreativni i 15% za privredni ribolov. Udruženja od tada mogu do vode samo preko firme koju osnuju. Deo današnjih korisnika su upravo takve firme.

Isti zakon uveo je jedinstvenu godišnju dozvolu za sve vode Srbije, ali „uz člansku kartu ribolovne organizacije“ (23. maj 2009). Taj uslov **Ustavni sud** je 2013. proglasio nesaglasnim sa Ustavom (14. mart 2013).

Zakon iz 2014. važi i danas (4. decembar 2014). Korisnik sada može da bude i „drugo pravno lice“, pa zakonske prepreke za udruženja više nema. Uslovi konkursa ipak idu u korist firmi i javnih preduzeća. Traže stručno lice sa master studijama, vozila, opremu i ribočuvare u stalnom radnom odnosu. Udruženje kao korisnika posle 2014. nismo našli. Zakon je uveo i deset razloga za jednostrani raskid ugovora. Uveo je i privremeno ustupanje područja na godinu dana, uz jedno produženje (čl. 9).

Privremena rešenja bila su pravilo od 2013. do 2017.

Ugovori iz 2007. i 2008. istekli su 2012. godine (2012). Novi konkurs nije raspisan. Područja su zato od 2013. do 2016. **četiri puta** privremeno ustupljena bez konkursa (2013). Do kraja 2014. to je rađeno po čl. 8 zakona iz 2009, a posle toga po čl. 9 zakona iz 2014. U Vojvodini su stari ugovori produžavani aneksima, godinu po godinu (decembar 2012).

Konkurs za sva područja raspisan je tek u novembru 2015. (19. novembar 2015). Prema pisanju medija, bodovna lista nije objavljena, a rok je produžen. Pravilo da jedan kandidat dobije najviše dva područja ukinuto je posle prigovora. Ministarstvo je potom poništilo ceo konkurs (8. februar 2016). Odluka nema obrazloženje; navodi se samo pravni osnov.

Posledice su se videle odmah. Stari ugovori istekli su 1. januara 2016, a novih nije bilo. **Drina** je zato sedam nedelja ostala bez ribočuvara (1. januar 2016). Ministarstvo je 22. februara sva područja privremeno ustupilo bez konkursa (22. februar 2016). Zapadna Morava pripala je istom kandidatu kome ju je namenio poništeni konkurs.

Prigovor zajednice ribolovačkih organizacija sa više od 3.500 članova ministarstvo je odbilo kao netačan (5. februar 2016). Zajednica ribolovaca iz Bajine Bašte pisala je i premijeru; odgovor nismo našli (26. februar 2016).

Novi konkurs, za dvanaest područja i period 2017–2026, raspisan je u novembru 2016, sa rokom od 14 dana (10. novembar 2016). Kriterijumi su bodovali program upravljanja, ribočuvare, vozila i čamce. **Dosadašnji rad** korisnika nije bodovan. Zapadnu Moravu je na tom konkursu dobio isti korisnik. Prema pisanju dnevnog lista Danas, inspekcija je 2016. odlučila da javnom preduzeću oduzme područje Mlava. Ministarstvo mu ga je na konkursu ponovo dodelilo (2016). Samu odluku inspekcije nismo videli.

Ni posle konkursa privremena rešenja nisu nestala. Sava je 2017. data privremeno na godinu dana (12. mart 2017). Izveštaj inspekcije za 2018. i dalje vodi jedno područje kao „privremeno dodeljeno na godinu dana“ (2018). Akt kojim je to produženo nismo našli.

Od 2007. nijedna podela voda koju smo našli nije prošla bez spora, poništenja ili privremenog rešenja; privremeno ustupanje zato nije novina. Primenjivano je svake godine od 2013. do 2017. Samo po sebi ono ne menja ishod ako kriterijumi ostanu isti: 2016. područje je dobio isti korisnik.

Za 17 godina našli smo jedan raskid ugovora

Zakon daje ministarstvu razloge da raskine ugovor. U pregledanim izvorima od 2009. do 2026. našli smo **jedan raskid** (12. januar 2015). Raskinut je ugovor za deo područja „Srbija – jugozapad“, zaključen 2011 (11. januar 2011). Razlozi su bili ribočuvari bez licence, novac od naknade štete potrošen na redovno poslovanje i neplaćeni porezi.

Spor je trajao **devet godina**: Vrhovni sud je tek 2024. potvrdio da je raskid bio zakonit (9. februar 2024). Druge raskide ne isključujemo, ali pun spisak raskida i oduzimanja u javnim izvorima nismo našli. U izveštajima inspekcije za ribarstvo od 2017. do 2025. nismo našli predlog da se nekom korisniku oduzme područje.

Konkursi se raspisuju krajem godine, sa rokom od 14 dana

Konkursi za ribarska područja po pravilu se raspisuju krajem godine, sa rokom od 14 dana. Tako je bilo 2015, 2016. i 2017 (8. novembar 2017), a i 2020 (2. decembar 2020). Konkurs iz 2020, za Rasinu i deo Ibra, objavljen je samo na sajtu ministarstva. Objava samo na sajtu zato nije novina iz 2026. Odluka za Rasinu je posle poništena, a novi konkurs raspisan je 2022 (13. decembar 2022). Reakcija ribolovaca tako stiže tek kad se može samo prigovoriti.

Konkurs od 29. oktobra 2026. nudi **deset područja** za period 2027–2036 (29. oktobar 2026). Kriterijumi su isti kao 2016; dodat je samo uslov da račun ponuđača nije bio blokiran. Ugovori iz 2016. ističu 31. decembra 2026.

Vojvodina ima svoj sistem, a podela voda i tamo ide teško

Vojvodina ima svoj, pokrajinski sistem. Posle nove podele 2007. pokrajinski savez ribolovaca izgubio je deo Dunava i tužio državu (29. januar 2008). Delovi pokrajinskih područja i 2026. su privremeno ustupljeni, najduže na godinu dana (12. februar 2026). Konkurs iz 2026. odnosi se samo na područja u centralnoj Srbiji.

Vremenska osa prikazuje ceo tok od 1994. do danas, sa izvorom za svaki red. Pun spisak događaja je u hronologiji[2].

Od 2012. zabeleženo je 13 nalaza i 10 inicijativa o gazdovanju vodama, a konkurs 2026. ima iste kriterijume

Šta se menjalo od 1994. do 2026: propisi, konkursi i privremena rešenja, nalazi institucija i inicijative ribolovaca. Veće tamne oznake su ključni događaji; klik na oznaku otvara događaj sa izvorom.

Zakoni i institucije

Konkursi i privremena rešenja

Inicijative i nalazi

Hronologija 1994–2026

Kada	Vrsta	Događaj	Značaj	Izvor
1994.	zakon	Zakon o ribarstvu: područje se daje na pet godina, a korisnik može biti i udruženje sportskih ribolovaca (čl. 5 i 8)	polazni model: udruženja ribolovaca mogu da gazduju vodama	Izvor: **Zakon o ribarstvu, Sl. glasnik RS 35/94, 38/94, 101/05 (prečišćen tekst)**, 1994. · [3]
1994.	zakon	Rešenje o određivanju ribarskih područja (Sl. glasnik 76/94, izmene 1996–2002): prvi raspored područja	broj područja iz tog perioda nije utvrđen	Izvor: **Rešenje o određivanju ribarskih područja, Sl. glasnik RS 115/07 (poziva se na rešenje 76/94)**, 10. decembar 2007. · [4]
1995.	institucija	Šumsko gazdinstvo (javno preduzeće) postaje korisnik ribarskog područja „Srem“	javna preduzeća ulaze u ribarstvo	Izvor: **Istorija ribarstva na sajtu pokrajinskog javnog preduzeća** · Bez javnog linka.
2002.	institucija	Ribarstvo u Vojvodini postaje povereni posao pokrajine; pokrajinski konkurs, ugovori za 2003–2007.	od tada postoje dva sistema: pokrajinski i republički	Izvor: **Istorija ribarstva na sajtu pokrajinskog javnog preduzeća** · Bez javnog linka.
2005.	institucija	Izmenom Zakona o ribarstvu (Sl. glasnik 101/05) nadležnost prelazi na ministra životne sredine	resor se kasnije menja 2012, 2014. i 2017.	Izvor: **Rešenje o određivanju ribarskih područja, Sl. glasnik RS 115/07**, 10. decembar 2007. · [4]
decembar 2007.	konkurs	Vojvodina: pokrajinsko javno preduzeće dobija delove područja „Srbija – Vojvodina“ na pet godina (2008–2012)	petogodišnji ugovori u pokrajini	Izvor: **Istorija ribarstva na sajtu pokrajinskog javnog preduzeća** · Bez javnog linka.
10. decembar 2007.	zakon	Rešenje 115/07: šest velikih ribarskih područja; privredni ribolov samo na Savi, Dunavu i Tisi	nova podela i novi konkurs za celu Srbiju	Izvor: **Rešenje o određivanju ribarskih područja, Sl. glasnik RS 115/07**, 10. decembar 2007. · [4]
29. januar 2008.	konkurs	Posle nove podele pokrajinski savez ribolovaca gubi deo Dunava u drugom konkursu i tuži državu	prvi zabeleženi spor oko podele voda	Izvor: **Večernje novosti, „Politika vodu zamutila“**, 29. januar 2008. · [5]
23. maj 2009.	zakon	Novi zakon: korisnik samo privredno društvo ili javno preduzeće, na 10 godina; naknada državi 10% i 15% od dozvola	udruženja ne mogu neposredno da budu korisnici; rok od 10 godina je iz 2009.	Izvor: **Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, Sl. glasnik RS 36/09**, 15. maj 2009. · [6]
23. maj 2009.	zakon	Zakon iz 2009: jedinstvena godišnja dozvola za sve vode Srbije, ali „uz člansku kartu ribolovne organizacije“ (čl. 39)	uslov članske karte Ustavni sud ukida 2013.	Izvor: **Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, Sl. glasnik RS 36/09**, 15. maj 2009. · [6]
februar 2010.	institucija	Ministarstvo samo štampa oko 109.000 godišnjih dozvola za šest ribarskih područja	ministarstvo: ovakvih dozvola ranije nije bilo; cilj je kontrola na terenu	Izvor: **Saopštenje ministarstva o izdavanju dozvola za 2010. (Wayback)**, 2010. · [7]

Kada	Vrsta	Događaj	Značaj	Izvor
8. jul 2010.	zakon	Rešenje 49/10 menja granice područja (izuzeto jezero Šelevrenac); nova izmena 2012. (60/12)	manje izmene granica	Izvor: **Rešenje, Sl. glasnik RS 49/10 (FAOLEX)**, 8. jul 2010. · [8]
11. januar 2011.	konkurs	Ugovor o korišćenju dela područja „Srbija – jugozapad“ po zakonu iz 2009.	jedini ugovor za koji smo našli da je kasnije raskinut	Izvor: **Vrhovni sud, presuda Uzp 50/2023**, 9. februar 2024. · [1]
2012.	institucija	Ugovori iz 2007/08. ističu; na sastanku sa ministarstvom korisnici upozoravaju na pad broja ribolovaca	ministarstvo najavljuje izmene zakona; počinju privremena rešenja	Izvor: **Saopštenje ministarstva o sastanku sa korisnicima ribarskih područja (Wayback)**, 2012. · [9]
18. septembar 2012.	inicijativa	Upitnik ministarstva ribolovnim organizacijama; ribolovci traže kontrolu državne inspekcije, a ne korisnika, i kraće ugovore	isti zahtevi ponavljaju se i 2014, 2019. i 2026.	Izvor: **Forum ribolovaca, odgovori na upitnik ministarstva**, oktobar 2012. · [10]
decembar 2012.	privremeno rešenje	Vojvodina: ugovori iz 2007. produžavaju se aneksima za 2013, 2014. i 2015.	godišnja produžavanja i u pokrajini	Izvor: **Istorija ribarstva na sajtu pokrajinskog javnog preduzeća** · Bez javnog linka.
2013.	privremeno rešenje	Prvo od četiri privremena ustupanja područja bez konkursa (2013–2016), jer konkurs nije raspisan	privremeno ustupanje postaje pravilo	Izvor: **Danas, „Osnovali firmu dva dana pred konkurs pa dobili tender“**, 12. mart 2017. · [11]
14. mart 2013.	zakon	Ustavni sud: uslov članske karte za godišnju dozvolu nije u saglasnosti sa Ustavom; prestao da važi 8. 4. 2013.	ribolovac ne mora da bude član udruženja da bi kupio dozvolu	Izvor: **Ustavni sud, odluka IUz-527/2010**, 14. mart 2013. · [12]
2014.	nalaz	Vlada u obrazloženju predloga zakona: nedovoljan kapacitet korisnika, brojni konflikti, netransparentno trošenje novca od dozvola	država sama opisuje sistem kao loš, a model zadržava	Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (Vlada, 3244-14)**, novembar 2014. · [13]
18. novembar 2014.	zakon	Skupštinski Odbor za zaštitu životne sredine prihvata u načelu Predlog zakona o ribljem fondu		Izvor: **Narodna skupština, 7. sednica Odbora za zaštitu životne sredine**, 18. novembar 2014. · [14]
25. novembar 2014.	zakon	Usvojen zakon 128/14: od 63 amandmana Odbor i Vlada prihvatili su 7	konkurs na 10 godina ostaje	Izvor: **Narodna skupština, 9. sednica Odbora za zaštitu životne sredine**, 25. novembar 2014. · [15]
25. novembar 2014.	zakon	Prema RTV-u (Tanjug, Beta): prihvaćeno 9 amandmana; odbijeni predlozi da se područja daju javnim ovlašćenjem umesto konkursom	drugačiji model predložen je već 2014.	Izvor: **RTV, vest Tanjuga i Bete o usvajanju zakona, 25. 11. 2014.**, 25. novembar 2014. · [16]
4. decembar 2014.	zakon	Zakon 128/14 na snazi: korisnik može biti i „drugo pravno lice“; deset razloga za raskid; privremeno ustupanje 1+1 godina	zakonske prepreke za udruženja više nema, ali uslovi idu u korist firmi i JP	Izvor: **Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, Sl. glasnik RS 128/14 i 95/18 (paragraf.rs)**, 2014. · [17]
22. decembar 2014.	nalaz	DRI, revizija jednog javnog preduzeća korisnika za 2013: ne plaća naknadu za korišćenje ribljeg fonda po čl. 6 zakona	jedini nalaz DRI o ribarskim područjima koji smo našli	Izvor: **Državna revizorska institucija, izveštaj o reviziji br. 400-178/2014-06/16**, 22. decembar 2014. · [18]
12. januar 2015.	raskid ugovora	Ministarstvo raskida ugovor za deo područja „Srbija – jugozapad“: ribočuvari bez licence, neplaćeni porezi	jedini raskid koji smo našli od 2009; spor traje do 2024.	Izvor: **Saopštenje ministarstva o privremenom ustupanju dela RP „Srbija – jugozapad“ (Wayback)**, januar 2015. · [19]
20. oktobar 2015.	zakon	Rešenje 90/15: 17 ribarskih područja, uključujući Banat, Srem, Bačku i Kosovo	podela koja važi i 2026.	Izvor: **Rešenje o ustanovljavanju ribarskih područja, Sl. glasnik RS 90/15**, 20. oktobar 2015. · [20]
19. novembar 2015.	konkurs	Konkurs za sva područja (dnevni list i sajt); rok produžen, pravilo „najviše dva područja“ ukinuto posle prigovora	konkurs u novembru, rok od 14 dana	Izvor: **Saopštenje ministarstva o konkursu (Wayback)**, 19. novembar 2015. · [21]
2016.	nalaz	Prema Danasu, inspekcija je 2016. odlučila da javnom preduzeću oduzme Mlavu, a ministarstvo mu je ponovo dodeljuje	nalaz inspekcije bez posledice; odluku nismo videli	Izvor: **Danas, „Osnovali firmu dva dana pred konkurs pa dobili tender“**, 12. mart 2017. · [11]
1. januar 2016.	privremeno rešenje	Ugovori istekli, a novi nisu zaključeni: Drina bez ribočuvara od 1. 1. do 23. 2. 2016.	prekid ugovora znači prekid čuvanja	Izvor: **Lozničke novosti, „Od početka godine – Drina bez ribočuvara“**, 19. februar 2016. · [22]
5. februar 2016.	inicijativa	Prigovor zajednice ribolovačkih organizacija sa više od 3.500 članova na predlog dodele Zapadne Morave na 10 godina	ministarstvo odgovara da su navodi netačni	Izvor: **Večernje novosti, „Dozvole brže od konkursa“**, 5. februar 2016. · [23]
8. februar 2016.	konkurs	Konkurs iz 2015. poništen odlukom bez obrazloženja, koju potpisuje državni sekretar; sve odluke iz konkursa van snage	posle toga sva područja privremeno, pa novi konkurs	Izvor: **Odluka o poništenju konkursa za ustupanje na korišćenje ribarskih područja, br. 324-07-311/2015-17**, 8. februar 2016. · [24]

Kada	Vrsta	Događaj	Značaj	Izvor
22. februar 2016.	privremeno rešenje	Sva područja privremeno ustupljena bez konkursa, najkasnije do 31. 12. 2016; Zapadna Morava istom kandidatu	poništenje nije promenilo korisnika	Izvor: **Ozon press, „Ribari traže da se spreče zloupotrebe“**, 26. februar 2016. · [25]
26. februar 2016.	inicijativa	Zajednica ribolovaca iz Bajine Bašte piše premijeru da se poništi privremena dodela Zapadne Morave	odgovor nismo našli	Izvor: **Ozon press, „Ribari traže da se spreče zloupotrebe“**, 26. februar 2016. · [25]
10. novembar 2016.	konkurs	Konkurs za 12 područja za 2017–2026, rok 14 dana od objave u dnevnom listu; dosadašnji rad se ne boduje	ugovori iz ovog konkursa ističu krajem 2026.	Izvor: **Konkurs za ustupanje na korišćenje ribarskih područja (2016)**, 10. novembar 2016. · Bez javnog linka.
2017.	konkurs	Jedan od kandidata tuži Upravnom sudu zbog dodele Kolubare; ishod nije poznat		Izvor: **Danas, „Osnovali firmu dva dana pred konkurs pa dobili tender“**, 12. mart 2017. · [11]
2017.	institucija	Izdvojeno Ministarstvo zaštite životne sredine; inspekcija za ribarstvo ima 8 inspektora, bez goriva april–jun	najveći broj inspektora u periodu za koji imamo izveštaje	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2017.**, 2018. · [26]
2017.	nalaz	Inspekcija: u prvoj godini novih ugovora usklađenost korisnika 61,54%	već sledeće godine 92,31%, od 2019. svi „u neznatnom riziku“	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2017.**, 2018. · [26]
12. mart 2017.	privremeno rešenje	Prema Danasu, Sava je privremeno ustupljena na godinu dana (najkasnije od marta 2017)	akt o privremenom ustupanju nismo našli	Izvor: **Danas, „Osnovali firmu dva dana pred konkurs pa dobili tender“**, 12. mart 2017. · [11]
12. oktobar 2017.	zakon	Ustavni sud: odredba Pravilnika o licenci za ribočuvara (čl. 6 st. 1) nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom		Izvor: **Ustavni sud, odluka IUo-126/2016**, 12. oktobar 2017. · [27]
8. novembar 2017.	konkurs	Konkurs za Savu i Veliku Moravu 2, za 2018–2027, objavljen na sajtu i portalu eUprava	ugovori iz ovog konkursa važe do 2027.	Izvor: **Konkurs za ustupanje RP „Sava“ i „Velika Morava 2“ (2017)**, 8. novembar 2017. · Bez javnog linka.
2018.	zakon	Zakonom o naknadama (95/18) prestaje da važi član o naknadi u zakonu o ribljem fondu	naknada se od tada uređuje Zakonom o naknadama za korišćenje javnih dobara	Izvor: **Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, Sl. glasnik RS 128/14 i 95/18 (paragraf.rs)**, 2014. · [17]
2018.	privremeno rešenje	Izveštaj inspekcije za 2018: jedno područje i dalje „privremeno dodeljeno na godinu dana“, korisnik u kritičnom riziku	privremeno korišćenje Save moguće duže od 1+1 godine	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2018.**, 2019. · [28]
18. maj 2018.	inicijativa	Dvojica stručnjaka Biološkog fakulteta u tekstu „Sumrak ribolovnog upravljanja u Srbiji“: stanje sve gore	kritika struke posle zakona iz 2014.	Izvor: **Danas, „Sumrak ribolovnog upravljanja u Srbiji“ (autorski tekst)**, 18. maj 2018. · [29]
2019.	nalaz	Plan inspekcije za 2019: svi korisnici „neznatan rizik“, iako je 2018. pet bilo u srednjem riziku; obrazloženja nema	rizik spušten na papiru	Izvor: **Godišnji plan rada Inspekcije za ribarstvo za 2019. (Wayback)**, 2019. · [30]
1. januar 2019.	inicijativa	Posle zahteva WWF-a iz 2018. zabranjen izlov kečige od 1. 1. 2019.	uspeh uskog zahteva sa snažnim nosiocem	Izvor: **Danube Sturgeons, „Fishing sterlet in Serbia is officially banned“**, 2019. · [31]
8. jul 2019.	inicijativa	Udruženje Ujedinjeni ribolovci Srbije otvorenim pismom ministru prekida saradnju sa ministarstvom	odgovor nismo našli	Izvor: **Otvoreno pismo na sajtu udruženja (arhivski snimak 17. 7. 2019)**, 8. jul 2019. · Bez javnog linka.
16. decembar 2019.	inicijativa	WWF i ribolovci zajedno: ribokrađu tretirati kao krađu, ojačati inspekciju i kazne	zajednički nastup ekologa i ribolovaca pre 2026.	Izvor: **021.rs, „WWF: Riblji fond Srbije pod velikim pritiskom ilegalnog lova“**, 16. decembar 2019. · [32]
2. decembar 2020.	konkurs	Konkurs za Rasinu i deo Ibra samo na sajtu ministarstva, rok 14 dana; odluka za Rasinu kasnije poništena	„samo na sajtu“ nije novina iz 2026.	Izvor: **Konkurs za ustupanje RP „Rasina“ i dela RP „Ibar“**, 2. decembar 2020. · [33]
2021.	nalaz	Agencija za zaštitu životne sredine: monitoring 2017–2019. obuhvatio 24% od 504 vodna tela; 92% akumulacija nije praćeno	država nema potpune podatke o stanju voda koje deli	Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Status površinskih voda Srbije 2017–2019**, 2021. · [34]
april 2021.	zakon	Zakonom o obnovljivim izvorima zabranjena gradnja malih hidroelektrana u zaštićenim područjima, uz izuzetke	delimičan uspeh višegodišnjeg pritiska meštana i udruženja	Izvor: **Danas, „Zaustavljanje gradnje malih hidroelektrana ne važi za već započete objekte“**, 2021. · [35]
6. decembar 2021.	nalaz	DRI, nacionalni parkovi: „nedovoljna aktivnost čuvara i nadležnih inspekcija“	isti obrazac kao kod čuvanja ribolovnih voda	Izvor: **Državna revizorska institucija, „Upravljanje nacionalnim parkovima u Republici Srbiji“**, 6. decembar 2021. · [36]
14. decembar 2021.	nalaz	DRI, Drina: 53 slučaja vađenja šljunka bez saglasnosti (2017–2020); količine i uticaj nisu utvrđeni	država ne zna koliko je šljunka izvađeno iz reke koju daje na 10 godina	Izvor: **Državna revizorska institucija, „Upravljanje vađenjem rečnih nanosa iz reke Drine“**, 14. decembar 2021. · [37]

Kada	Vrsta	Događaj	Značaj	Izvor
2022.	institucija	Inspektori za ribarstvo sa sedištem u Kraljevu i Nišu odlaze u penziju krajem juna 2022.	u Nišu i Kraljevu više nema sedišta inspektora	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2022.**, 2023. · [38]
13. decembar 2022.	konkurs	Novi konkurs za ribarsko područje „Rasina“ na 10 godina	ishod nismo našli	Izvor: **Konkurs za ustupanje RP „Rasina“ (Wayback)**, decembar 2022. · [39]
2023.	institucija	Plan inspekcije za ribarstvo sačinjen za šest službenika (pet inspektora i šef Odseka), bez sedišta u Nišu i Kraljevu	8 → 6 za centralnu Srbiju	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2023.**, 2024. · [40]
septembar 2023.	inicijativa	Protesti ribolovaca iz šest gradova prekidaju izlov soma mrežama na Vlasinskom jezeru	uspeh uskog zahteva	Izvor: **Rešetka, „Ribolovci novim protestom prekinuli izlov iz Vlasinskog jezera“**, 30. septembar 2023. · [41]
2024.	nalaz	Vodič Ministarstva i OEBS-a: nelegalni izlov „i do 30%“ od oko 5.000 t; predviđeni podzakonski akti godinama nisu doneti	ministarstvo samo priznaje obim krivolova	Izvor: **Ministarstvo zaštite životne sredine i OEBS, Vodič za unapređenje primene propisa u oblasti zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda**, 2024. · [42]
9. februar 2024.	raskid ugovora	Vrhovni sud potvrđuje da je raskid iz 2015. bio zakonit; spor je trajao devet godina	raskid je moguć, ali dugo traje	Izvor: **Vrhovni sud, presuda Uzp 50/2023**, 9. februar 2024. · [1]
11. mart 2024.	inicijativa	Onlajn peticija ribolovaca za oduzimanje područja Velika Morava 1 korisniku: 163 potpisa	najveća ranija peticija protiv korisnika koju smo našli	Izvor: **Onlajn peticija (peticije.online)**, 11. mart 2024. · Bez javnog linka.
2025.	nalaz	Inspekcija: uginuća ribe na 20 lokacija (21 događaj), 14 na područjima iz konkursa; svi korisnici „u neznatnom riziku“	najviše uginuća u izveštajima 2017–2025, ocena korisnika ista	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025.**, 2026. · [43]
2025.	nalaz	Inspekcija za ribarstvo podnosi 168 zahteva za prekršajni postupak zbog izveštaja o otpadu, 2 zbog ribolova	inspekciju opterećuju poslovi van ribolova	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025.**, 2026. · [43]
decembar 2025.	nalaz	Agencija za zaštitu životne sredine: intenzitet sportskog ribolova 2024. manji za oko 45% nego 2014.	uzroke podaci ne pokazuju	Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024.**, decembar 2025. · [44]
2026.	nalaz	Plan inspekcije za 2026: kapaciteti „nedovoljni“, od aprila 5 službenika; pola redovnih nadzora po Zakonu o naknadama	inspekcija sama traži nove inspektore	Izvor: **Plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2026.**, 2026. · [45]
12. februar 2026.	privremeno rešenje	Vojvodina: odluka o izboru korisnika delova područja Bačka, Banat i Srem; nedodeljeni delovi privremeno, najduže godinu dana	privremena rešenja i u pokrajini (prema pregledu korisnika: Tisa i deo Tamiša)	Izvor: **Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine: konkurs (decembar 2025) i odluka o izboru korisnika (februar 2026)**, februar 2026. · [46]
29. oktobar 2026.	konkurs	Konkurs za 10 ribarskih područja za 2027–2036, rok 14 dana; isti kriterijumi, novi uslov da račun nije bio blokiran	konkurs dok je Vlada u tehničkom mandatu	Izvor: **Konkurs za ustupanje na korišćenje ribarskih područja (2026)**, 29. oktobar 2026. · Bez javnog linka.
30. oktobar 2026.	zakon	Javna rasprava o Nacrtu zakona o podršci u ribarstvu i akvakulturi; ribarska područja, koliko se vidi, ne obuhvata		Izvor: **Paragraf, dnevne vesti 2. 11. 2026.**, 2. novembar 2026. · [47]
3. novembar 2026.	inicijativa	Proglas protiv konkursa: za pet dana više od 10.000 građana i 81 organizacija	najveći zajednički nastup ribolovaca, ekologa i građana koji smo našli (ranije WWF i URS 2017, 2019)	Izvor: **Belami, „Više od 10.000 građana ustalo protiv odluke ministarstva“**, 3. novembar 2026. · [48]

Izvor: **Hronologija 1994–2026: zakoni, rešenja, konkursi, sudske odluke, izveštaji institucija i javni izvori (izvor uz svaki događaj)** · [2]

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 2

1. vrh.sud.rs/sr/vks-search-download-file/79037
2. stanje.nasevode.rs/hronologija
3. demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2005_12/t12_0194.htm
4. faolex.fao.org/docs/pdf/srb153879.pdf
5. www.novosti.rs/vesti/srbija.73.html:209590-Politika-vodu-zamutila
6. www.carina.rs/upload/media/2020/10/20/47058/ZakonOZastitiIOdrzivomKoriscenjuRibljegFonda.pdf
7. web.archive.org/web/20100409142819/http://www.ekoplan.gov.rs:80/src/Izdavanje-dozvola-za-rekreativni-ribolov-za-2010-636-c33-content.htm
8. faolex.fao.org/docs/pdf/srb153880.pdf
9. web.archive.org/web/20121109115437/http://www.ekoplan.gov.rs:80/odrzan-sastanak-sa-korisnicima-ribarskih-podrucja
10. vukovisadunava.com/ekologija-zastita-voda/savez-sportskih-ribolovaca-srbije/30
11. www.danas.rs/vesti/ekonomija/osnovali-firmu-dva-dana-pred-konkurs-pa-dobili-tender
12. www.ustavni.sud.rs/sudska-praksa/baza-sudske-prakse/pregled-dokumenta?PredmetId=8598

13. www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/3244-14Lat.pdf
14. www.parlament.gov.rs/Seventh_Sitting_of_the_Environmental_Protection_Committee.23272.537.html
15. www.parlament.gov.rs/Ninth_Sitting_of_the_Environmental_Protection_Committee.23387.537.html
16. rtv.rs/sr_lat/politika/usvojen-zakon-o-zastiti-uzbunjivaca_540283.html
17. www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zastiti_i_odrzivom_koriscenju_ribljeg_fonda.html
18. www.dri.rs/izvestaj/441
19. web.archive.org/web/20150109080416/http://www.eko.minpolj.gov.rs:80/privremeno-ustupanje-dela-ribarskog-podrucja-srbija-jugozapad
20. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/2022-10/23._resenje_o_ustanovljavanju_ribarskih_podrucja.pdf
21. web.archive.org/web/20170904064232/http://www.ekologija.gov.rs:80/javni-konkurs-za-za-ustupanje-na-koriscenje-ribarskih-podrucja
22. loznickenovosti.com/2016/02/19/od-pocetka-godine-drina-bez-ribocuvara
23. www.novosti.rs/vesti/srbija.73.html:589701-Dozvole-brze-od-konkursa
24. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/konkursi/ODLUKA_o_ponistenju_konkursa_za_ustupanje_na_koriscenje_ribarskih_podrucja.PDF
25. www.ozonpress.net/drustvo/ribari-traze-da-se-sprece-zloupotrebe
26. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Inspekcija_za_ribarstvo_2017.pdf
27. www.ustavni.sud.rs/sudska-praksa/baza-sudske-prakse/pregled-dokumenta?PredmetId=14692
28. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inspekcija/Godisnji_izvestaj_inspekcije_za_ribarstvo_za_2018.pdf
29. www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/sumrak-ribolovnog-upravljanja-u-srbiji
30. web.archive.org/web/20210430181235/https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godisnji_plan_rada_Inspekcije_za_ribarstvo_za_2019.pdf
31. danube-sturgeons.org/fishing-sterlet-in-serbia-is-officially-banned
32. www.021.rs/story/Info/Srbija/230107/WWF-Riblji-fond-Srbije-pod-velikim-pritiskom-ilegalnog-lova.html
33. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Konkurs%20ustupanje%20RP2020_02_12_2020.pdf
34. sepa.gov.rs/wp-content/uploads/2024/10/StatusPovrsinskihVoda2017-2019.pdf
35. www.danas.rs/ekonomija/zaustavljanje-gradnje-malih-hidroelektrana-ne-vazi-za-vec-zapocete-objekte
36. www.dri.rs/izvestaj/4210
37. www.dri.rs/storage/upload/documents/revision/2022/2021-2-SV%20Upravljanje%20vadjenjem%20rečnih%20nanosa%20iz%20reke%20Drine.pdf
38. web.archive.org/web/20240803091637/https://ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišnji%20Izveštaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202022.pdf
39. web.archive.org/web/20230812032054/https://www.ekologija.gov.rs/informacije-od-javnog-znacaja/konkursi/konkurs-za-ustupanje-ribarskog-podrucja-rasina-na-koriscenje
40. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišnji%20Izveštaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202023.%20godinu_0_0.pdf
41. resetka.rs/ribolovci-novim-protestom-prekinuli-izlov-iz-vlasinskog-jezera-najavljuju-krivicne-prijave-protiv-rukovodstva-pio-vlasina
42. serbia.osce.org/sites/default/files/f/documents/5/3/584212.pdf
43. ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godisnji%20Izvestaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202025.pdf
44. sepa.gov.rs/wp-content/uploads/2025/12/Izvestaj-2024.pdf
45. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišni%20plan%20IN%20za%202026%20-Inspekcija%20za%20ribarstvo.pdf
46. www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs/konkursi-2026
47. www.paragraf.rs/dnevne-vesti/021126/021126-vest6.html
48. belami.rs/2026/11/03/vise-od-10-000-gradana-ustalo-protiv-odluke-ministarstva-traze-obustavu-konkursa-za-ribarska-podrucja

Poglavlje 3.

Država je sama opisala slabosti sistema, a nadzor se posle toga smanjio

354 nadzora

inspekcije za ribarstvo u 2025, prema 895 u 2018.

2025.

Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2026. · [1]

UKRATKO

- **Vlada** je 2014, u obrazloženju zakona, opisala korisnike kao nedovoljno stručne, a kontrolu novca od dozvola kao neadekvatnu.
- **Inspekcija za ribarstvo** sama piše da su joj kapaciteti nedovoljni; od aprila 2026. ima pet službenika.
- Broj nadzora pao je sa **895** u 2018. na 354 u 2025.
- **Svi korisnici** su u „neznatnom riziku“, iako inspekcija 2025. beleži uginuća ribe na 20 lokacija.
- **Ministarstvo** procenjuje krivolov na do trećine ulova, a sudovi godišnje osude desetak ljudi.

Ovo poglavlje navodi šta su o ribolovnim vodama napisale same institucije. To su Vlada, inspekcija, Agencija za zaštitu životne sredine, Državna revizorska institucija i ministarstvo. Citati su doslovni, svaki sa nazivom dokumenta i linkom.

Vlada je 2014. opisala sistem kao loš, a zadržala model

U obrazloženju predloga zakona iz 2014. **Vlada** nabraja uočene nedostatke primene zakona iz 2009 (2014). Među njima su ova tri:

> „nedovoljan stručni kapacitet korisnika ribarskih područja“
>
> **Vlada Republike Srbije**, 2014-11
> Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)
> Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)**, novembar 2014. · [2]

> „odsustvo saradnje i brojni konflikti među korisnicima ribarskih područja“
>
> **Vlada Republike Srbije**, 2014-11
> Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)
> Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)**, novembar 2014. · [2]

> „nedovoljna transparentost korišćenja sredstava od dozvola za privredni i rekreativni ribolov i neadekvatan sistem kontrole tih sredstava“
>
> **Vlada Republike Srbije**, 2014-11
> Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)
> Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)**, novembar 2014. · [2]

Zakon je ipak zadržao isti model: područje se daje korisniku na konkursu, na deset godina. U istom obrazloženju Vlada je navela i ovo:

> „Sprovođenje zakona neće uzrokovati povećanje broja zaposlenih i nabavku nove opreme.“
>
> **Vlada Republike Srbije**, 2014-11
> Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)
> Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem (3244-14, novembar 2014)**, novembar 2014. · [2]

Od 63 amandmana u Skupštini prihvaćeno je sedam (25. novembar 2014). Predlog da se umesto konkursa uvede javno ovlašćenje odbijen je.

Inspekcija ima sve manje ljudi i sve manje nadzora

Inspekcija za ribarstvo nadzire korisnike u centralnoj Srbiji. Godine 2017. imala je **8 inspektora**, sa sedištima od Novog Sada do Vladičinog Hana (2017). Inspektori sa sedištem u Nišu i Kraljevu otišli su u penziju sredinom 2022.

> „Inspektori za ribarstvo sa sedištem u Kraljevu i Nišu, vršili su inspekcijski nadzor do kraja juna 2022. godine a potom otišli u penziju.“
>
> **Inspekcija za ribarstvo (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2023
> Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2022. godinu
> Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2022. godinu**, 2023. · [3]

Od 2023. inspekcija ima **6 službenika**: pet inspektora i šefa Odseka (2023). Po planu za 2026, od aprila će ih biti pet (2026).

> „Obzirom da su postojeći kapaciteti inspekcije za ribarstvo nedovoljni, kao i da će u aprilu 2026. godine zbog odlaska u penziju, u Odseku će biti zaposleno 5 državnih službenika.“
>
> **Inspekcija za ribarstvo (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2025-12
> Godišnji plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2026. godinu
> Izvor: **Godišnji plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2026. godinu**, decembar 2025. · [4]

Broj nadzora pratio je broj ljudi. Inspekcija je 2018. obavila **895 nadzora**, a 2025. njih 354.

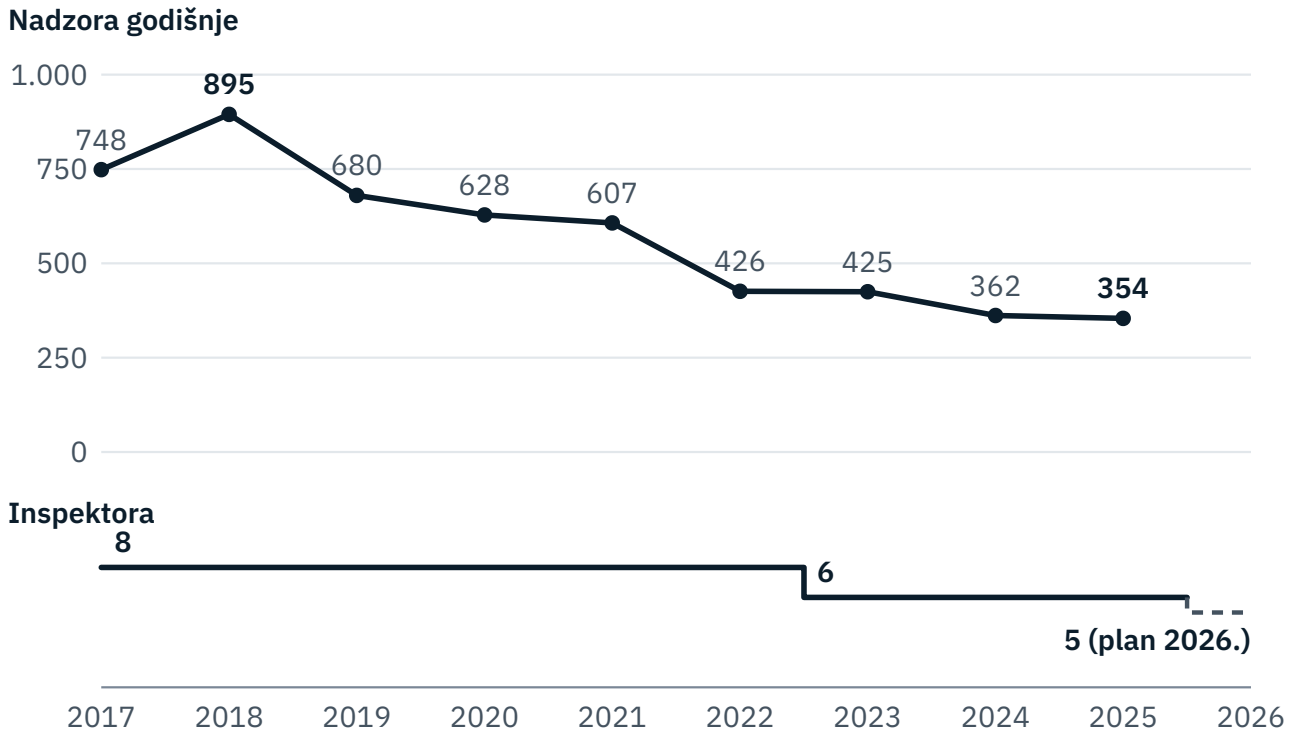
Rekreativnih ribolovaca inspekcija je 2025. kontrolisala samo **87**. Sama procenjuje da ih u centralnoj Srbiji ima oko 56.000. Krivičnu prijavu inspekcija podnese najviše jednu godišnje.

Inspekciju opterećuju i poslovi van ribolova. U 2025. podnela je **168** zahteva za prekršajni postupak zbog izveštaja o otpadu, a zbog ribolova 2 (2025). Po planu za 2026, polovina redovnih nadzora biće po Zakonu o naknadama za korišćenje javnih dobara. Rad otežavaju i stara vozila.

> „Realizacija Plana inspekcijskog nadzora za 2025. godinu je bila otežana zbog zastarelog voznog parka i čestih kvarova na službenim vozilima.“
>
> **Inspekcija za ribarstvo (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2026
> Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu
> Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu**, 2026. · [1]

Od 2018. broj nadzora pao je sa 895 na 354, a inspektora sa 8 na 6

Republička inspekcija za ribarstvo (centralna Srbija), po godišnjim izveštajima 2017–2025. Plan za 2026. predviđa 5 službenika.

Inspekcijski nadzori i broj inspektora po godini

Godina	Nadzora	Inspektora	Izvor
2017	748	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2017. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2018. · [5]
2018	895	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2018. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2019. · [6]
2019	680	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2019. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2020. · [7]
2020	628	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2020. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2021. · [8]
2021	607	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2021. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2022. · [9]
2022	426	8	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2022. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2023. · [3]
2023	425	6	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2023. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2024. · [10]
2024	362	6	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2024. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2025. · Bez javnog linka.
2025	354	6	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2026. · [1]
2026 (plan)		5 službenika	Izvor: **Godišnji plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2026. godinu**, decembar 2025. · [4]

Gde izveštaj sam sebi protivreči (npr. 748 u tabeli i 710 u tekstu za 2017), uzet je broj iz zbirne tabele izveštaja.

Izvor: **Godišnji izveštaji o radu Inspekcije za ribarstvo 2017–2025 i plan za 2026. (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, decembar 2025. · [4]

Svi korisnici su u „neznatnom riziku“, a uginuća su 2025. zabeležena na najviše mesta od 2017.

Inspekcija svake godine ocenjuje rizik korisnika. U prvoj godini novih ugovora, 2017, usklađenost korisnika bila je 61,54% (2017). U planu za 2018. pet korisnika bilo je u srednjem riziku. Od 2019. do 2025. **svi korisnici** su „u neznatnom riziku“, bez objašnjenja šta se promenilo (2019).

U isto vreme izveštaji beleže uginuća ribe. Za 2025. inspekcija navodi uginuća na **20 lokacija** (2025). Od toga je 14 na područjima sa ovog konkursa, po našem brojanju iz liste u izveštaju. Ocena korisnika ostala je ista, a isti izveštaj kaže:

> „Prilikom uginuća riba korisnici su u svemu postupali u skladu sa obavezama koje su propisne Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda i Programom upravljanja Ribarskim područjem.“
>
> **Inspekcija za ribarstvo (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2026
> Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu
> Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu**, 2026. · [1]

Mediji beleže i pomore kojih na listama inspekcije nema, kao dva trovanja Skrapeža 2021. Spisak takvih slučajeva je na strani Brojke[11].

Pomor ribe ili zagađenje 25. jun 2021. **mediji**

Dva trovanja Skrapeža za nekoliko dana, stotine mrena i klenova[12]

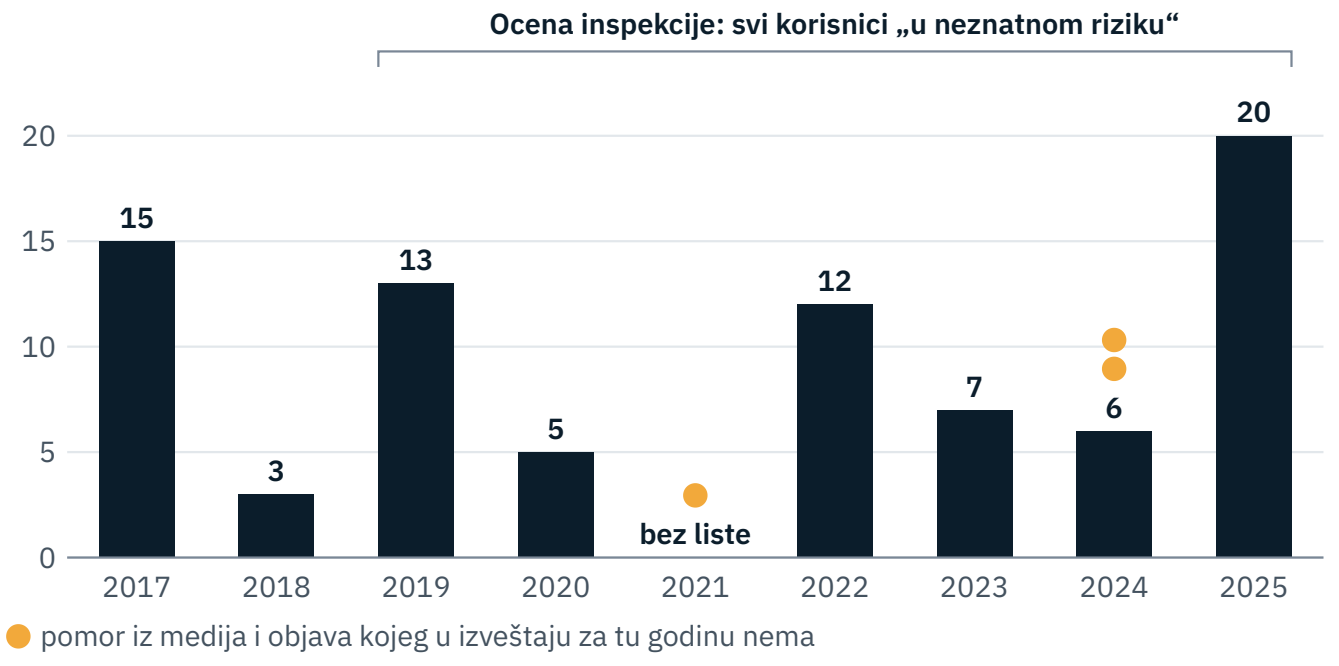
Skrapež, Skrapež od Kosjerića do Požege, Kosjerić

Krajem juna i početkom jula 2021. Skrapež je kod Kosjerića i Požege dvaput zatrovan i uginule su stotine mrena i klenova. Lokalni ribolovci kažu da ispuštanje niko ne sankcioniše; izveštaj inspekcije za 2021. ne navodi Skrapež.

Izvor: **24sedam**, 2. jul 2021. · [13]

Od 2019. svi korisnici su „u neznatnom riziku“, a inspekcija beleži uginuća ribe na 5 do 20 lokacija godišnje

Stubac je broj lokacija uginuća ribe u godišnjem izveštaju inspekcije. Narandžaste tačke su pomori iz medija i objava kojih u izveštaju za tu godinu nema (3).

Lokacije uginuća ribe i ocena rizika korisnika po godini

Godina	Lokacija uginuća u izveštaju	od toga na područjima iz konkursa	Ocena rizika korisnika	Pomori iz javnih izvora kojih u izveštaju nema	Izvor
2017	15	13	usklađenost 61,54%		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2017. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2018. · [5]

Godina	Lokacija uginuća u izveštaju	od toga na područjima iz konkursa	Ocena rizika korisnika	Pomori iz javnih izvora kojih u izveštaju nema	Izvor
2018	3	2	12 neznatan, 1 kritičan (92,31%)		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2018. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2019. · [6]
2019	13	10	neznatan		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2019. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2020. · [7]
2020	5	4	neznatan		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2020. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2021. · [8]
2021	nema liste		neznatan	Skrapež (Kosjerić, Požega)[12]	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2021. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2022. · [9]
2022	12	11	neznatan		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2022. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2023. · [3]
2023	7	5	neznatan		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2023. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2024. · [10]
2024	6	6	neznatan	Ribnica od manastira Ribnica do ušća u Kolubaru (Mionica)[14]; Nišava kod Staničenja (Pirot)[15]	Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2024. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2025. · Bez javnog linka.
2025	20	14	neznatan		Izvor: **Godišnji izveštaj o radu Inspekcije za ribarstvo za 2025. godinu (Ministarstvo zaštite životne sredine)**, 2026. · [1]

Lokacija = stavka u listi uginuća u izveštaju (ista voda na istom mestu jednom). Za godine bez liste u izveštaju stoji „nema liste“.

Izvor: **Godišnji izveštaji o radu Inspekcije za ribarstvo 2017–2025 (Ministarstvo zaštite životne sredine); pomori van izveštaja iz javnih slučajeva**, 2026. · [1]

Država ne prati stanje većine voda koje daje

Agencija za zaštitu životne sredine pratila je 2017–2019. stanje 24% od 504 vodna tela (2021).

Akumulacija nije praćeno 92%. Rezultati za ribe na tri najveće reke nisu ušli u konačnu ocenu.

> „Rezultati ispitivanja zajednice riba nisu uzeti u obzir u konačnoj proceni statusa vodnih tela Dunava, Tise i Save iako ukazuju na jako loš status.“
>
> **Agencija za zaštitu životne sredine**, 2021
> Status površinskih voda Srbije 2017–2019
> Izvor: **Status površinskih voda Srbije 2017–2019**, 2021. · [16]

Monitoring vodnih tela nije isto što i praćenje ribljeg fonda po područjima. Te podatke daju programi samih korisnika. Ministarstvo u predlogu Programa zaštite prirode za 2026–2031. piše da formalnog praćenja ključnih vrsta nema.

> „Nije uspostavljen formalan mehanizam redovnog praćenja populacija ključnih indikatorskih vrsta na nacionalnom nivou do 2023. godine, iako je takav monitoring predviđen.“
>
> **Ministarstvo zaštite životne sredine**, 2026
> Predlog Programa zaštite prirode Republike Srbije za period 2026–2031.
> Izvor: **Predlog Programa zaštite prirode Republike Srbije za period 2026–2031.**, 2026. · [17]

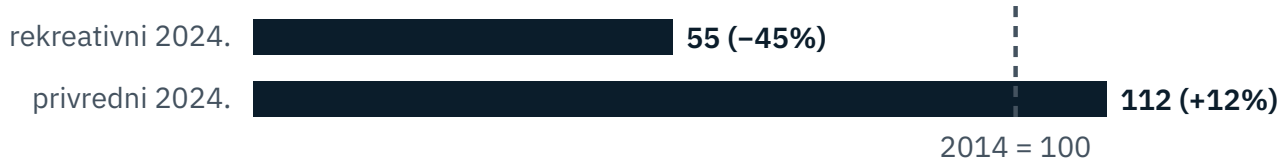
Ista agencija beleži da ribolovaca ima sve manje. Intenzitet sportskog ribolova 2024. bio je **za oko 45% manji** nego 2014 (decembar 2025). Podaci ne pokazuju zašto: mogući su cena, demografija, klima i stanje voda. Vezu sa gazdovanjem nismo utvrdili.

> „Intenzitet privrednog ribolova povećan je u odnosu na 2014. godinu i to za oko 12%, dok je intenzitet sportskog ribolova značajno smanjen i to za oko 45% (Slika 127).“
>
> **Agencija za zaštitu životne sredine**, 2025-12
> Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu
> Izvor: **Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu**, decembar 2025. · [18]

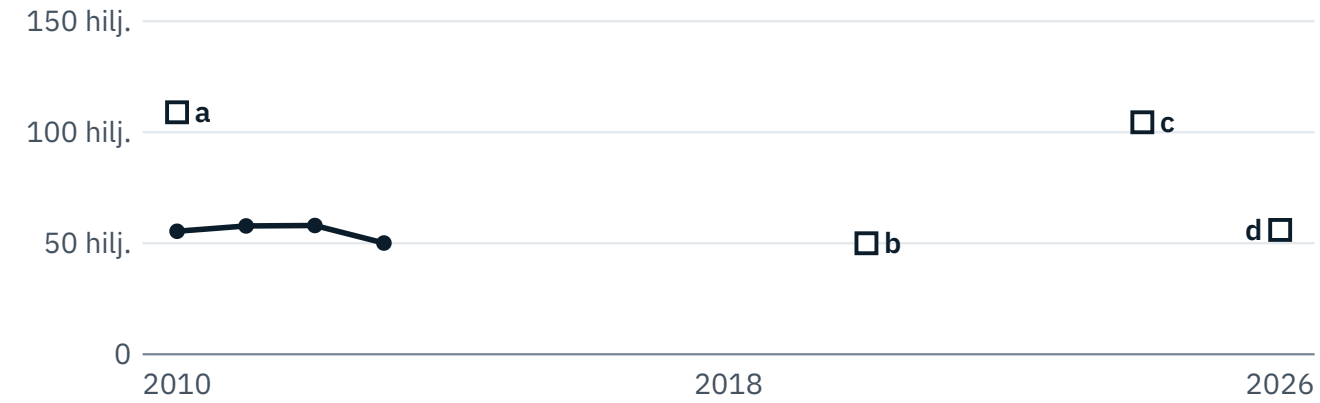
Rekreativnog ribolova je 2024. bilo oko 45% manje nego 2014.

Gore: intenzitet ribolova 2024. prema 2014, po Agenciji za zaštitu životne sredine. Dole: brojevi dozvola i ribolovaca iz različitih izvora; nisu uporedivi (različite teritorije i vrste dozvola), pa tačke nisu spojene.

Intenzitet ribolova, 2014 = 100

Dozvole i ribolovci: serije nisu uporedive

- 2010–2013: 50.069–58.017 godišnjih dozvola, jedina uporediva serija

a 2010: 109.000 odštampanih dozvola, šest ribarskih područja

b 2020: 50.000 ribolovaca (procena), centralna Srbija

c 2024: 104.490 izdatih dozvola, sve vrste, cela Srbija

d 2026: 56.000 ribolovaca (procena), centralna Srbija

Intenzitet ribolova, dozvole i ribolovci po izvoru

Godina	Vrednost	Šta se broji	Teritorija	Uporedivo	Izvor
2024	–45%	% promene u odnosu na 2014, sportski (rekreativni) ribolov	Srbija		Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu (podaci RZS)**, decembar 2025. · [18]
2024	+12%	% promene u odnosu na 2014, privredni ribolov	Srbija		Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu (podaci RZS)**, decembar 2025. · [18]
2010	55.354	godišnjih dozvola za rekreativni ribolov	Republika, verovatno bez Vojvodine	da (serija 2010–2013)	Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem, Analiza efekata (Vlada, 3244-14, novembar 2014), str. 55**, novembar 2014. · [2]
2010	109.000	odštampanih dozvola (sve vrste, šest područja)	šest ribarskih područja	ne	Izvor: **Saopštenje ministarstva o izdavanju dozvola za 2010. (Wayback)**, 2010. · [19]

Godina	Vrednost	Šta se broji	Teritorija	Uporedivo	Izvor
2011	57.803	godišnjih dozvola za rekreativni ribolov	Republika, verovatno bez Vojvodine	da (serija 2010–2013)	Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem, Analiza efekata (Vlada, 3244-14, novembar 2014), str. 55**, novembar 2014. · [2]
2012	58.017	godišnjih dozvola za rekreativni ribolov	Republika, verovatno bez Vojvodine	da (serija 2010–2013)	Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem, Analiza efekata (Vlada, 3244-14, novembar 2014), str. 55**, novembar 2014. · [2]
2013	50.069	godišnjih dozvola za rekreativni ribolov	Republika, verovatno bez Vojvodine	da (serija 2010–2013)	Izvor: **Predlog zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda sa obrazloženjem, Analiza efekata (Vlada, 3244-14, novembar 2014), str. 55**, novembar 2014. · [2]
2020	50.000	rekreativnih ribolovaca (procena)	centralna Srbija	ne	Izvor: **Godišnji plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2020. (prema 21-javni-slucajevi.md, S14)**, 2019. · Bez javnog linka.
2024	104.490	izdatih dozvola za rekreativni ribolov (sve kategorije)	cela Srbija	ne	Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu (podaci RZS)**, decembar 2025. · [18]
2026	56.000	rekreativnih ribolovaca (procena)	centralna Srbija	ne	Izvor: **Godišnji plan inspekcijskog nadzora Inspekcije za ribarstvo za 2026. godinu**, decembar 2025. · [4]

Serije dozvola i ribolovaca mešaju broj dozvola i broj ribolovaca, različite kategorije dozvola i teritorije; zato se ne spajaju u jednu liniju.

Izvor: **Agencija za zaštitu životne sredine, Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu (podaci RZS)**, decembar 2025. · [18]

Krivolov se procenjuje na do trećine ulova, a osuda je retka

Ministarstvo je 2024, u vodiču napravljenom sa OEBS-om, samo procenilo obim nezakonitog izlova (2024). Osnovicu i metod te procene nismo proverili.

> „U Republici Srbiji se legalno ulovi oko 5.000 tona ribe godišnje dok se količina nelegalno ulovljene ribe procenjuje i do 30% od navedene količine.“
>
> **Ministarstvo zaštite životne sredine i OEBS**, 2024
> Vodič za unapređenje primene propisa u oblasti zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda
> Izvor: **Vodič za unapređenje primene propisa u oblasti zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda**, 2024. · [20]

Isti vodič priznaje da propisi nisu dovršeni.

> „Nadalje, trebalo bi konačno doneti sve predviđene podzakonske akte čije je donošenje planirano pre više godina, sve u cilju ujednačenog i pravilnog postupanja.“
>
> **Ministarstvo zaštite životne sredine i OEBS**, 2024
> Vodič za unapređenje primene propisa u oblasti zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda
> Izvor: **Vodič za unapređenje primene propisa u oblasti zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda**, 2024. · [20]

Za nezakonit ribolov (čl. 277 Krivičnog zakonika) sudovi su od 2016. do 2024. u celoj Srbiji osudili **108 ljudi**. Na zatvor je osuđeno deset (Republički zavod za statistiku, bilteni za 2016–2024).

U 2024. broj prijavljenih bio je 33, a osuđenih 13. U praksi čuvanje voda tako ostaje na ribočuvarima korisnika i na inspekciji.

Za 9 godina 226 lica prijavljeno za nezakonit ribolov, 10 osuđeno na zatvor

Krivično delo nezakonit ribolov (čl. 277 Krivičnog zakonika), cela Srbija, punoletni učinioci, zbir za 2016–2024. Lice osuđeno jedne godine moglo je biti prijavljeno ranije, pa stepenice nisu ista lica.

Nezakonit ribolov (čl. 277 KZ): lica po fazi postupka i godini

Godina	Prijavljeno	Optuženo	Osuđeno	Zatvor	Izvor
2016	39	21	21	2	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2016.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2017. · Bez javnog linka.
2017	36	9	7	1	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2017.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2018. · Bez javnog linka.
2018	21	18	17	0	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2018.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2019. · Bez javnog linka.
2019	23	14	13	4	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2019.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2020. · Bez javnog linka.
2020	20	2	2	0	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2020.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2021. · Bez javnog linka.
2021	14	4	2	0	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2021.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2022. · Bez javnog linka.
2022	18	20	16	1	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2022.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2023. · Bez javnog linka.
2023	22	18	17	1	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2023.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2024. · Bez javnog linka.
2024	33	17	13	1	Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilten „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2024.“ (bilteni G20175629 … G20255725)**, 2025. · [21]
Ukupno	226	123	108	10	

Izvor: **Republički zavod za statistiku, bilteni „Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji“ 2016–2024**, 2025. · [21]

Revizori nisu proveravali ribarska područja, ali su našli propuste u srodnim oblastima

Državna revizorska institucija nije radila reviziju posvećenu ribljem fondu ili ribarskim područjima. Pregledali smo naslove 2.598 njenih izveštaja od 2009. do 2026. Jedan izveštaj ipak dotiče temu: finansijska revizija za 2013. javnog preduzeća koje je korisnik ribarskog područja. U njoj je DRI utvrdila dve stvari.

> „Revizijom je utvrđeno da je Preduzeće ne vrši uplatu ove naknade u skladu sa odredbama člana 6. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda.“
>
> **Državna revizorska institucija**, 2014-12-22
> Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja jednog javnog preduzeća za 2013, br. 400-178/2014-06/16 (naknada za korišćenje ribljeg fonda)
> Izvor: **Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja jednog javnog preduzeća za 2013, br. 400-178/2014-06/16 (naknada za korišćenje ribljeg fonda)**, 22. decembar 2014. · [22]

> „U postupku revizije nismo se uverili da je Preduzeće dostavilo navedeni izveštaj nadležnom Ministarstvu.“
>
> **Državna revizorska institucija**, 2014-12-22
> Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja jednog javnog preduzeća za 2013, br. 400-178/2014-06/16
> Izvor: **Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja jednog javnog preduzeća za 2013, br. 400-178/2014-06/16**, 22. decembar 2014. · [22]

U reviziji vađenja šljunka sa Drine iz 2021. DRI je utvrdila da nadležni nisu utvrdili ni koliko je nanosa nezakonito izvađeno (14. decembar 2021).

> „Nadležni organi nisu preduzimali mere u cilju utvrđivanja količina nelegalno izvađenih rečnih nanosa i uticaja ovih aktivnosti na životnu sredinu.“
>
> **Državna revizorska institucija**, 2021-12-14
> Upravljanje vađenjem rečnih nanosa iz reke Drine (revizija svrsishodnosti)
> Izvor: **Upravljanje vađenjem rečnih nanosa iz reke Drine (revizija svrsishodnosti)**, 14. decembar 2021. · [23]

Za otpadne vode DRI je 2026. utvrdila da ekološka inspekcija pet godina nije vršila nadzor nad neposrednim zagađenjem voda.

> „Republička inspekcija za zaštitu životne sredine Sektora za nadzor i preventivno delovanje Ministarstva zaštite životne sredine, u periodu od 2021. do 2025. godine nije sprovodila inspekcijske nadzore u vezi sa neposrednim zagađenjem voda, jer prema odgovoru predstavnika Ministarstva nije bilo zahteva Agencije za zaštitu životne sredine.“
>
> **Državna revizorska institucija**, 2026-04-15
> Efekti mera za smanjenje zagađenja voda iz industrijskih otpadnih voda (revizija svrsishodnosti)
> Izvor: **Efekti mera za smanjenje zagađenja voda iz industrijskih otpadnih voda (revizija svrsishodnosti)**, 15. april 2026. · [24]

Radi ravnoteže: DRI je mere ministarstva posle revizija Drine i nacionalnih parkova ocenila kao zadovoljavajuće. Međunarodno istraživanje Dunava iz 2019. ocenilo je da je biodiverzitet Dunava i dalje visok.

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 3

1. ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godisnji%20Izvestaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202025.pdf
2. www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/3244-14Lat.pdf
3. web.archive.org/web/20240803091637/https://ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišnji%20Izveštaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202022.pdf
4. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišni%20plan%20IN%20za%202026%20-Inspekcija%20za%20ribarstvo.pdf
5. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Inspekcija_za_ribarstvo_2017.pdf
6. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inspekcija/Godisnji_izvestaj_inspekcije_za_ribarstvo_za_2018.pdf
7. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Izveštaj%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%202019_0.pdf
8. ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/GODIŠNJI%20IZVEŠTAJ%20INSPEKCIJE%20ZA%20RIBARSTVO%20ZA%20%202020.pdf
9. web.archive.org/web/20240622103001/https://ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Inspekcija%20za%20ribarstvo%20godisnji%20izvestaj%202021.pdf
10. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Godišnji%20Izveštaj%20o%20radu%20Inspekcije%20za%20ribarstvo%20za%202023.%20godinu_0_0.pdf
11. stanje.nasevode.rs/brojke
12. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0135
13. 24sedam.rs/srbija/vesti/34723/pomor-ribe-u-reci-skrapez-otrovane-mrene-i-klenovi-u-vodotoku-u-blizini-kosjerica-i-pozege-foto/vest
14. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0149
15. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0122
16. sepa.gov.rs/wp-content/uploads/2024/10/StatusPovrsinskihVoda2017-2019.pdf
17. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Predlog%20programa%20zastite%20prirode_2026_2031.docx

18. sepa.gov.rs/wp-content/uploads/2025/12/Izvestaj-2024.pdf
19. web.archive.org/web/20100409142819/http://www.ekoplan.gov.rs:80/src/Izdavanje-dozvola-za-rekreativni-ribolov-za-2010-636-c33-content.htm
20. serbia.osce.org/sites/default/files/f/documents/5/3/584212.pdf
21. publikacije.stat.gov.rs/G2025/Pdf/G20255725.pdf
22. www.dri.rs/izvestaj/441
23. www.dri.rs/storage/upload/documents/revision/2022/2021-2-SV%20Upravljanje%20vadjenjem%20rečnih%20nanosa%20iz%20reke%20Drine.pdf
24. www.dri.rs/izvestaj/16245

Poglavlje 4.

Na vodama se ponavlja isti obrazac: šteta se prijavi, a ishod se retko sazna

2 **od oko 25 pomora**

sa javno objavljenim uzrokom, u slučajevima koje smo pregledali (naše brojanje)

Izvor: **Spisak slučajeva na ovom sajtu, vrsta „pomor i zagađenje“**, 2026. . [1]

UKRATKO

- Slučajeva i nalaza iz medija i zvaničnih dokumenata ima **219**, od toga 168 na područjima sa konkursa.
- **Pomori** se ponavljaju na istim mestima, a javno objavljen uzrok našli smo za oko 2 od 25.
- **Šljunak** se vadi i posle zabrana, a o šteti po ribi u tim tekstovima nema reči.
- **Krivolov** se procenjuje na do trećine ulova, a sudovi osude desetak ljudi godišnje.
- Ima i **dobrih primera**: čuvari, policija i udruženja koji su reagovali.

Spisak slučajeva nastao je pretragom medija, zvaničnih izveštaja i javnih objava u novembru 2026. Nije potpun. Mediji pišu o onome što vide, a neke reke gotovo da nemaju lokalne medije. Svaki slučaj ima izvor, datum i oznaku pouzdanosti: „zvanično“, „mediji“ ili „po navodima“.

Slučajeva u kojima se iz izvora vidi da je nešto prijavljeno nadležnima ima **103**. Posle prijave bilo je ovako:

- neko je postupio, izašao na teren, uzeo uzorke ili podneo prijavu: 48;
- niko nije došao ni odgovorio: 11;
- nadležni su došli, ali ništa nisu preduzeli: 15.

Postupanje nije isto što i ishod: i kad su uzorci uzeti, nalaz se retko objavi.

4.1 Na mnogim vodama ribočuvara nema kad zatrebaju

Vode po zakonu čuva korisnik, preko svojih ribočuvara. Javni izvori pokazuju mesta gde čuvara nema, gde ih je premalo ili gde ne dolaze na poziv. Jedan korisnik je 2017. izjavio da njegovo područje pokriva **osam ribočuvara**, oko jedan na 700 km² (Osam ribočuvara za celo područje Južna Morava 1, oko 5.700 km²[2]). Slučajeva u kojima je glavni problem voda bez čuvara u spisku ima **12**.

Voda bez ribočuvara 1. januar 2016. **mediji**

Drina 2016: sedam nedelja bez ribočuvara posle poništenog konkursa[3]

Drina, Drina kod Loznice, Loznica

Kad su istekli ugovori, Drina je od početka 2016. ostala bez ribočuvara i dozvole se nisu prodavale. Od 23. februara, posle ugovora na 12 meseci, upravljač ponovo ima pet čuvara.

Izvor: **Lozničke novosti**, 19. februar 2016. . [4]

Pomor ribe ili zagađenje 28. jun 2025. zvanično

Raška kod Novog Pazara: uginulo više od 1.000 potočnih pastrmki[5]

Raška, Raška ispod Pazarišta, mušičarska takmičarska staza, Novi Pazar

Krajem juna 2025. u Raški je uginulo više od 1.000 potočnih pastrmki. Volonteri ribolovačkog kluba kažu da čuvara na toj deonici nema i da sami patroliraju; tužilaštvo u Novom Pazaru je u avgustu 2026. podnelo optužni predlog zbog zagađenja životne sredine.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **RTV Novi Pazar**, 28. jun 2025. · [6]

Pomor ribe ili zagađenje 28. maj 2026. mediji

Gružansko jezero 2026: više od tone uginule ribe, dva-tri čuvara na terenu[7]

Gružansko jezero, Knić

Uginulo je 1.500–1.700 kg ribe u akumulaciji iz koje vodu pije oko 300.000 ljudi. Služba je za jezero imala dva-tri čoveka, deo ribe ostao je u vodi, a nalaz o uzroku (pominje se virus) nije objavljen.

Izvor: **N1**, 11. jun 2026. · [8]

Korisnik ribarskog područja ne radi ono što mora 11. avgust 2018. mediji

Policija 2018: sumnja da čuvanje nije obezbeđeno[9]

Gružansko jezero, Gružansko jezero (i Lim), Knić

Po saopštenju policije, odgovorno lice korisnika je lišeno slobode zbog sumnje da od avgusta do oktobra 2018. nije obezbedilo čuvanje Gruže i Lima niti pokretalo prekršajne postupke, pa su dvojica više puta lovila mrežom i prodavala ribu.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Novosti**, 26. novembar 2018. · [10]

Krivolov 26. septembar 2025. mediji

Jezero Barje: noćni krivolov smuđa i prodaja na crno; služba kaže da nije nadležna[11]

Barje (jezero), jezero Barje, Leskovac

Ribolovci su u septembru 2025. javno tvrdili da se smuđ sa jezera noću lovi i prodaje restoranima i da se čuvari ne javljaju na pozive. Služba je optužbe na svoj račun odbacila, ali je potvrdila noćni krivolov i rekla da prodaja na crno nije u njenoj nadležnosti.

Posle prijave: Stigao je pisani odgovor

Izvor: **Rešetka**, 26. septembar 2025. · [12]

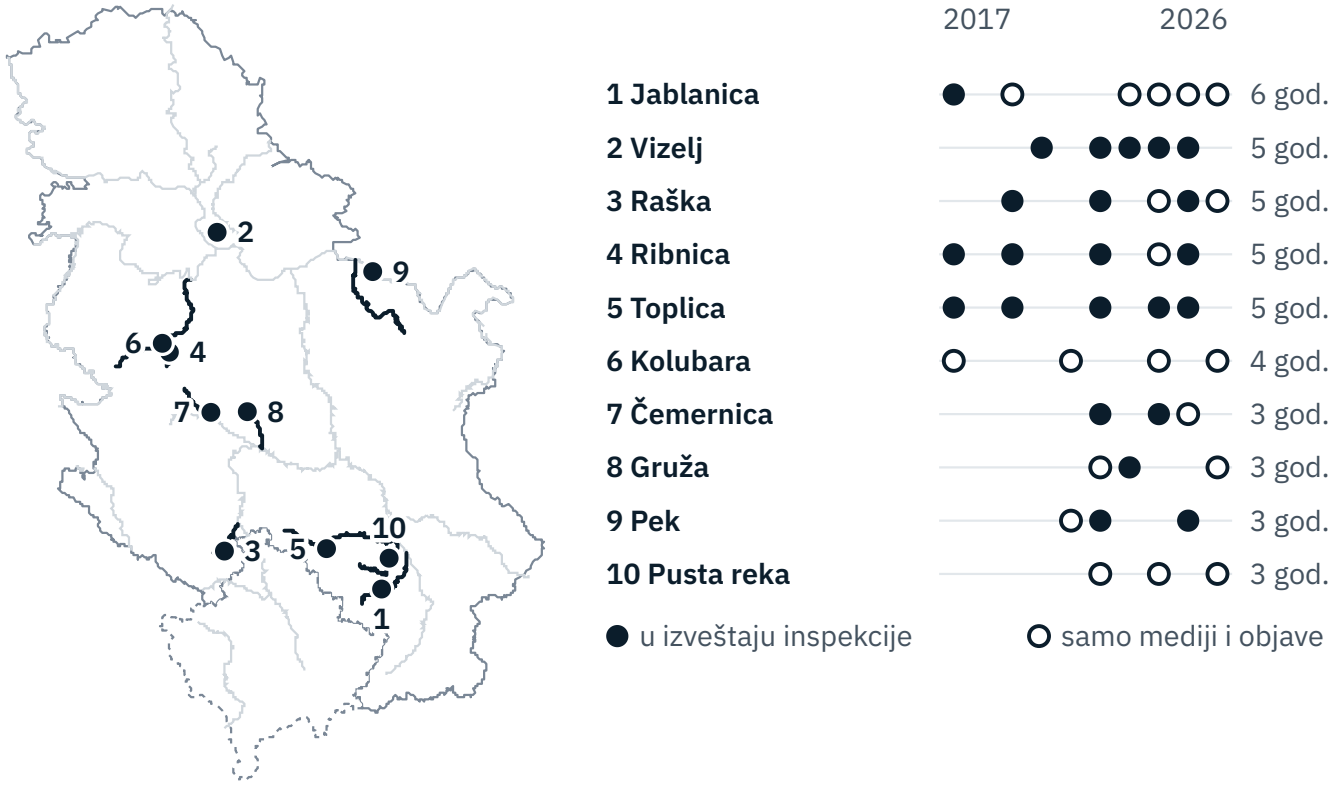
4.2 Pomori se ponavljaju na istim mestima, a nalaz se retko objavi

Pomori i zagađenja su najčešći slučaj u spisku: **110**. Obrazac je isti: riba ugine, uzorci se uzmu, a nalaz se ne objavi. Pregledali smo oko 25 pomora, a javno objavljen uzrok našli smo za dva.

Ista mesta stradaju iznova: Raška, Kolubara kod Divaca, Ribnica kod Mionice, Toplica kod Kuršumlije, Pusta reka, Pek, Čemernica, Gruža i kanal Vizelj. Postupci ipak postoje. Za Kolubaru 2021. i Rašku 2025. tužilaštvo je podnelo optužni predlog, a ishod još ne znamo.

Pomor ribe se ponavlja na istim vodama: Jablanica ima pomor u 6 različitih godina

10 voda na kojima je pomor ribe zabeležen u bar dve godine (2017–2026). Pun krug: pomor je u izveštaju inspekcije za tu godinu; prazan: samo u medijima i objavama.

Vode na kojima se pomor ribe ponavlja, po godini

Br.	Voda	Godine pomora	Od toga u izveštaju inspekcije	Javni slučajevi
1	Jablanica	2017, 2019, 2023, 2024, 2025, 2026	2017	J-0066[13], J-0080[14], J-0081[15], J-0082[16], J-0123[17], J-0124[18]
2	kanal Vizelj	2020, 2022, 2023, 2024, 2025	2020, 2022, 2023, 2024, 2025	
3	Raška	2019, 2022, 2024, 2025, 2026	2019, 2022, 2025	J-0011[19], J-0012[20], J-0013[21], J-0068[22], J-0134[23], J-P08[5]
4	Ribnica (Mionica)	2017, 2019, 2022, 2024, 2025	2017, 2019, 2022, 2025	J-0026[24], J-0149[25], J-0601[26]
5	Toplica	2017, 2019, 2022, 2024, 2025	2017, 2019, 2022, 2024, 2025	J-0009[27], J-0506[28]
6	Kolubara (Divci–Slovac)	2017, 2021, 2024, 2026	nijedna	J-0025[29], J-0095[30], J-0603[31], J-P05[32]
7	Čemernica	2022, 2024, 2025	2022, 2024	J-0018[33], J-0090[34]
8	Gruža	2022, 2023, 2026	2023	J-0038[35], J-0169[36], J-P04[7]
9	Pek	2021, 2022, 2025	2022, 2025	J-0039[37], J-0041[38]
10	Pusta reka	2022, 2024, 2026	nijedna	J-0005[39], J-0006[40], J-0510[41]

Godine izveštaja inspekcije: lista uginuća u godišnjem izveštaju (2017–2025; za 2021. izveštaj nema listu, za 2026. izveštaj još ne postoji).

Izvor: **Javni slučajevi kategorije „pomor“ i liste uginuća iz godišnjih izveštaja Inspekcije za ribarstvo; mapa: OpenStreetMap (ODbL)** . [1]

Pomor ribe ili zagađenje 27. jun 2026. mediji

Pusta reka: novi pomor kod Gornjeg Brijanja, meštani kažu peti put za osam godina[39]

Pusta reka, Gornje Brijanje, Bojnik

Krajem juna 2026. Pusta reka je ponovo pocrnela i riba je uginula; meštani kažu da je to peti put za osam godina. Inspekcije i zavod za javno zdravlje uzeli su uzorke, a krajem avgusta u reci nije bilo ribe i pristup vodi i bunarima bio je zabranjen.

Posle prijave: Odgovor se još čeka

Izvor: **Rešetka**, 28. jun 2026. · [42]

Pomor ribe ili zagađenje 8. avgust 2017. zvanično

Ribnica kod Mionice 2017: 4.728 uginulih riba, korisnik obavestio službe[24]

Ribnica (Mionica), reka Ribnica kod Mionice, Mionica

Inspekcija beleži uginuće 4.728 jedinki autohtonih vrsta; po očevicima je u reku ispražnjena cisterna surutke. Korisnik je obavestio tužilaštvo, policiju i vodnu inspekciju, a Ribnica se kao mesto uginuća javlja i 2019, 2022. i 2025.

Izvor: **Ministarstvo zaštite životne sredine, godišnji izveštaj Inspekcije za ribarstvo za 2017.**, 2018. · [43]

Pomor ribe ili zagađenje 18. jul 2024. mediji

Kanal Vizelj 2024: do tri tone uginule ribe, čuvari je prvo „nisu pronašli“[44]

kanali Pančevačkog rita, kanal Vizelj kod Kovilova, Palilula

Masovni pomor, do oko tri tone ribe, uključujući linjaka u trajnom lovostaju, na mestu gde se pomor javlja gotovo svake godine. Čuvari korisnika prvo nisu pronašli uginulu ribu, pomor je utvrđen tek posle priloga RTS-a, a izvađeno je oko 300 kg.

Posle prijave: Došli su, ali ništa nisu preduzeli

Izvor: **Vreme**, 25. jul 2024. · [45]

Pomor ribe ili zagađenje jul 2022. mediji

Pek 2022: dva pomora u istoj sezoni, ministarstvo bez odgovora[37]

Pek, Pek između Braničeva i Kusića, Golubac

Dva pomora u istoj sezoni (jul i 23. avgust), a 14. septembra novo crveno ispuštanje. Opštinski inspektor našao je cev za otpadnu vodu, čuvari su ribu kupili posle meštana, a ministarstvo nije reklo kome se pomor prijavljuje.

Posle prijave: Došli su, ali ništa nisu preduzeli

Izvor: **N1**, 23. avgust 2022. · [46]

Pomor ribe ili zagađenje 17. jul 2021. **mediji**

Kolubara 2021: pomor od Divaca prema Slovcu, zagađivač pred sudom[32]

Kolubara, od Divaca prema Slovcu, Valjevo

Uginulo je više od 250 kg ribe na sto metara. Pomor je prijavio ribočuvar korisnika, vodna inspekcija je utvrdila ispuštanje osoke sa farme, a tužilaštvo u Mionici je 2023. podnelo optužni predlog.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Kolubarske**, 18. jul 2021. · [47]

4.3 Šljunak se vadi i posle zabrana, a o ribi se ne govori

Slučajeva vađenja šljunka i radova u koritu u spisku ima **33**. Državna revizorska institucija utvrdila je 2021. da je sa Drine nanos u 53 slučaja vađen bez vodne saglasnosti (14. decembar 2021). Količine i šteta nisu utvrđene. Na Drini, Južnoj i Velikoj Moravi bilo je i hapšenja zbog kopanja uprkos zabrani.

U tekstovima o šljunku koje smo pregledali ne pominju se korisnik, ribočuvari, šteta po ribljem fondu ni inspekcija za ribarstvo. To ne dokazuje da korisnik nije prijavio; njegove prijave nisu javne.

Kopanje šljunka i radovi u koritu oktobar 2024. **mediji**

Vađenje peska i šljunka bez vodnih akata kod Mazarća, radovi i posle krivične prijave[48]

Južna Morava, Mazarać, oko 7.000 m² državnog vodnog zemljišta, Vladičin Han

Srbijavode su 15. novembra 2024. utvrdile bespravnu eksploataciju peska i šljunka iz korita, uz ugrožen most i kuće. Meštani su podneli krivičnu prijavu tužilaštvu u Vladičinom Hanu, a vađenje se nastavilo.

Izvor: **Južne vesti**, 27. jun 2025. · [49]

Kopanje šljunka i radovi u koritu 2022. **mediji**

Drina i Jadar kod Lešnice 2026: četiri godine kopanja uprkos zabranama[50]

Drina (od Malog Zvornika do ušća), priobalje Drine i Jadra u Lešnici, Loznica

Lice je četiri godine vadilo pesak i šljunak i pokrenulo separaciju uprkos rešenjima vodne inspekcije o zabrani; nastalo je više veštačkih jezera, a kraj Jadra je nađeno oko 1.000 litara ulja. Uhapšeno je u martu 2026.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Tanjug**, 27. mart 2026. · [51]

Kopanje šljunka i radovi u koritu 2023. **mediji**

Južna Morava kod Aleksinca 2025: kopanje i posle zabrane, jezera na 30 ha[52]

Južna Morava (od Donje Trnave do ušća), priobalje Južne Morave kod Aleksinca, Aleksinac

Preduzetnik je vadio pesak i šljunak bez dozvola i nastavio i posle rešenja o zabrani: oko 43.000 m³, a veštačka jezera zauzimaju oko 30 hektara. Uhapšen je, postupa tužilaštvo u Aleksincu sa vodnom inspekcijom.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Južne vesti**, 16. decembar 2025. · [53]

Kopanje šljunka i radovi u koritu jun 2023. **mediji**

Oko 100 kamiona šljunka dnevno iz Zapadne Morave kod Zablaća, bez ijedne dozvole[54]

Zapadna Morava, Zapadna Morava kod Zablaća, Čačak

Leta 2023. iz korita Zapadne Morave kod Zablaća dnevno je odvoženo oko 100 kamiona šljunka. Srbijavode kažu da za deonicu Čačak–Kraljevo nije izdata nijedna dozvola, a meštani da inspekcija i policija ne izlaze.

Izvor: **Ozon press**, 23. avgust 2023. · [55]

Kopanje šljunka i radovi u koritu 28. avgust 2020. **mediji**

Bajina Bašta 2020: žalbe zbog uništavanja mrestilišta mladice, bez mera[56]

Drina, Drina u opštini Bajina Bašta, Bajina Bašta

Opština prima žalbe udruženja ribolovaca i zelenog saveta zbog vađenja šljunka na mrestilištima mladice; firma tvrdi da ima saglasnosti, a nijedna mera nije zabeležena.

Posle prijave: Došli su, ali ništa nisu preduzeli

Izvor: **BB Glas**, 28. avgust 2020. · [57]

4.4 Krivolov se procenjuje na do trećine ulova, a kazne su retke

Ministarstvo procenjuje nezakonit izlov na „i do 30%“ od oko 5.000 tona legalnog ulova (2024).

Sudovi su za devet godina osudili **108 ljudi** u celoj Srbiji (poglavlje 3). Slučajeva krivolova u spisku ima **20**, od mreža na Drini do struje na Velikoj Moravi.

Na Drini su krivolovce iz Banje Koviljače uhvatili čuvari iz Zvornika, uz jednog čuvara iz Loznice; prijave je podnela strana iz Republike Srpske (Drina i Zvorničko jezero 2025: zaplenjeno nekoliko stotina metara mreža[58]). Korisnik je u isto vreme pisao da krivolova na srpskoj strani nije bilo (Drina Loznica–Mali Zvornik 2025: korisnik pisano negira krivolov na srpskoj strani[59]).

Krivolov 26. septembar 2019. **mediji**

Srebrno jezero 2019: tona ili dve ribe ubijene strujom kod čuvarske kućice[60]

Srebrno jezero, zimovnik na Dunavu kod Srebrnog jezera, Veliko Gradište

Uginulo je jedna do dve tone ribe, uz sumnju na struju, nadomak čuvarske kućice. Lokalno ribolovačko društvo javno je ocenilo da ribočuvarska služba radi slabo; stručne službe izašle su tek posle više urgencija, a inspektorka je bila na bolovanju.

Posle prijave: Došli su, ali ništa nisu preduzeli

Izvor: **Danas**, 26. septembar 2019. · [61]

Krivolov 23. decembar 2019. mediji

Velika Morava kod Svilajnca 2019: oduzete mreže i uređaji za struju, bez krivične prijave[62]

Velika Morava (do ušća Rače), Velika Morava kod Crkvenca (Svilajnac), Svilajnac

Pretresom po nalogu tužilaštva policija i čuvari korisnika oduzeli su 500–600 m mreža, dva uređaja za struju i čamac. Krivična prijava neće biti podneta jer lice nije zatečeno na delu, samo prekršajne.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Blic**, 23. decembar 2019. · [63]

Krivolov 5. septembar 2024. mediji

Dunav kod Grocke 2024: stotine riba trajno zaštićene vrste u mrežama[64]

Dunav (od Velikog Sela do Smedereva), Grocka

Dvojica su uhvaćena sa mrežama i nekoliko stotina riba trajno zaštićene vrste; istragu vodi tužilaštvo u Beogradu.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Informer**, 5. septembar 2024. · [65]

Voda bez ribočuvara 2. maj 2018. mediji

Dunav kod Smedereva 2018: krivolovac strujom pobegao čuvaru bržim čamcem[66]

Dunav (od Velikog Sela do Smedereva), Dunav km 1112–1150, Smederevo

Čuvar je jurio krivolovca sa strujom koji je pobegao bržim čamcem. Šest čuvara pokriva 38 km Dunava; čuvar kaže da ne zna nijednog krivolovca sa strujom koji je otišao u zatvor, a kazne se plate pa se nastavi.

Izvor: **Danas**, 2. maj 2018. · [67]

Krivolov 2026. mediji

Beograd i Novi Sad 2026: zaštićena kečiga slobodno se prodaje[68]

Sava (od 49. km do ušća), restorani i pijace Beograda i Novog Sada, Stari Grad

Istraživanje BIRN-a: trajno zaštićena kečiga prodaje se u restoranima i na pijacama, a papiri ribnjaka pokrivaju manje ribe nego što se proda. Reakcija inspekcije ili policije nije zabeležena.

Izvor: **N1 (BIRN)**, 14. jul 2026. · [69]

4.5 Nauka beleži pad ribljeg fonda i štetu od malih hidroelektrana

Pregled ribarstva u Srbiji iz 2023. objavljen je u naučnoj knjizi izdavača Springer. On navodi da su male hidroelektrane dovele do „kolapsa“ potočne pastrmke u brojnim planinskim rekama. Isti rad opisuje akumulaciju Bovan. Posle promene korisnika čuvarska služba tamo nije bila dovoljno organizovana, a krivolov je porastao. **Biomasa smuđa** za dve godine je pala sa 40 na 5,3 kg po hektaru. To je ocena i vremenski sled autora, ne naš dokaz uzroka.

Autori navode i da rekreativni ribolovci u 90% slučajeva predaju nerealne evidencije ulova.

Rad iz 2024. u časopisu Fishes ocenio je **46 lokaliteta** potočne pastrmke. Na 63% od njih održivost je niska ili kritično niska, po modelu iz rada. Crvena knjiga riba Srbije iz 2024. ističe dva problema:

> „U Srbiji su dodatni problemi neusklađeno upravljanje vodnim resursima i nedostatak znanja o biologiji i distribuciji vrsta.“
>
> **Zavod za zaštitu prirode Srbije, Biološki fakultet i IMSI (Crvena knjiga faune Srbije V – Ribe)**, 2024
> Crvena knjiga faune Srbije V – Ribe (2024), sažetak poglavlja „Faktori ugrožavanja riba u Srbiji“ (str. 91–127)
> Izvor: **Crvena knjiga faune Srbije V – Ribe (2024), sažetak poglavlja „Faktori ugrožavanja riba u Srbiji“ (str. 91–127)**, 2024. · [70]

Programi samih korisnika pokazuju koliko se ulaže u riblji fond. Na jednom području poribljavanja nije bilo tri godine zaredom, a na drugom ono košta oko 0,5% prihoda.

Pomor ribe ili zagađenje 7. avgust 2022. **zvanično**

Pomor ribe na Moravici kod Arilja posle naglog ispuštanja vode iz male hidroelektrane[71]

Moravica (Ivanjica), Moravica nizvodno od zahvata male hidroelektrane, kod Trešnjevice, Arilje

U avgustu 2022. posle naglog ispuštanja vode i mulja iz male hidroelektrane na Moravici kod Arilja uginulo je najmanje 300 kg ribe; meštani govore o više od tone. Republička inspekcija je potvrdila uzrok i najavila prijavu za privredni prestup.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Telegraf**, 10. avgust 2022. · [72]

Pomor ribe ili zagađenje 10. septembar 2021. **mediji**

Mlava ispod MHE Krepoljin 2021: drugi pomor istog leta posle ispuštanja akumulacije[73]

Mlava, Ribarska klisura, ispod MHE Krepoljin, Žagubica

Aktivistički portal javlja o pomoru hiljada riba posle ispuštanja akumulacije male hidroelektrane, drugom tog leta na istom mestu; prijava i reakcija korisnika se ne pominju.

Izvor: **PT info**, 12. septembar 2021. · [74]

Pomor ribe ili zagađenje jul 2020. **mediji**

Mala hidroelektrana odvodi vodu cevovodom, korito Brezanske reke suvo[75]

Brezanska (Gvozdačka) reka, Brezanska reka na Goču, Kraljevo

Lokalni portal je u julu 2020. pisao da mala hidroelektrana cevovodom od oko 3,5 km odvodi vodu iz Brezanske reke na Goču, pa je korito suvo.

Izvor: **Krug**, 20. jul 2020. · [76]

Korisnik ribarskog područja ne radi ono što mora 2017. **zvanično**

Područje Mlava 2017–2022: poribljavanja nije bilo

Po korisnikovom programu poribljavanja nije bilo 2017–2019, a za 2022. nije ni predviđeno; poslovanje je u gubitku, a od vraćenih obrazaca o ulovu (35%) 95% je praznih. Služba ima 12 čuvara.

Izvor: **Program upravljanja RP Mlava 2017–2026, izmene i dopune (monitoring 2021)**, februar 2022. · [77]

Korisnik ribarskog područja ne radi ono što mora 2018. zvanično

Područje Beograd 2018–2022: poribljavanje oko 0,5% prihoda

Po korisnikovom programu, na poribljavanje odlazi 125.400–268.000 dinara godišnje, oko 0,5% prihoda od 33–41 miliona; služba od 16 čuvara košta prosečno 22,1 milion (59% prihoda). Ribolovni pritisak 2016/17. bio je oko 10% iznad održivog ulova.

Izvor: **Program upravljanja RP Beograd, izmene i dopune 2017–2026**, mart 2025. · [78]

4.6 Ima i dobrih primera: čuvari, policija i udruženja su reagovali

Slika nije jednostrana. Dobrih primera u spisku ima **21**. Čuvari korisnika plenili su kilometre mreža, policija je hapsila, a udruženja su izborila protok vode za mrest. Deo korisnika su firme udruženja ribolovaca, pa okvir „firme protiv udruženja“ ne važi svuda. Ovi primeri pokazuju da služba negde postoji. Zato izveštaj govori o konkretnim mestima i propustima, a ne tvrdi da čuvara nigde nema.

Pomor ribe ili zagađenje 4. septembar 2024. mediji

Presušilo korito Ibra kod Špiljana; čuvari i meštani spasli većinu ribe[79]

Ibar, Ibar kod Špiljana, uz granicu sa Crnom Gorom, Tutin

Početkom septembra 2024. korito Ibra kod Špiljana presušilo je na oko kilometar, sa mladicom, pastrmkom i lipljenom. Ribočuvari korisnika i službe iz Kraljeva i Tutina, sa klubom, gorskom službom, rafterima i meštanima, spasli su oko 90% ribe.

Izvor: **Kurir**, 5. septembar 2024. · [80]

Dobar primer 22. septembar 2026. mediji

Dunav od Kovinskog mosta do Vinče 2026: čuvari zaplenili 40+ km mreža[81]

Dunav (od Velikog Sela do Smedereva), Dunav km 1112–1148, Smederevo

Čuvari su zaplenili više od 40 km mreža i 17 čamaca; patrolu na mostu kod Ivanova gađali su kamenjem. I dalje se lovi nedorasli smuđ.

Izvor: **Kurir**, 22. septembar 2026. · [82]

Dobar primer april 2025. mediji

Gružansko jezero 2025: policija i čuvari uhvatili dvojicu sa mrežama[83]

Gružansko jezero, zona trajne zabrane ribolova, Knić

Policija iz Knića sa čuvarima korisnika uhvatila je dvojicu sa mrežama u zoni trajne zabrane; podneta je krivična prijava tužilaštvu u Kragujevcu.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Vesti online**, 17. april 2025. · [84]

Dobar primer 17. februar 2023. **mediji**

Dunav kod Kovina 2023: šest meseci zatvora tri dana posle hapšenja[85]

Dunav (Banat), Dunav km 1084, Kovin

U zajedničkoj akciji čuvara i rečne policije uhapšeno je pet osoba i oduzet uređaj za lov strujom; dvojica su sporazumom osuđena na šest meseci zatvora tri dana posle hapšenja.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Novosti**, 21. februar 2023. · [86]

Dobar primer april 2026. **mediji**

Drina 2026: udruženja izdejstvovala otvaranje riblje staze i protok za mrest[87]

Drina, HE Zvornik (riblja staza) i HE Bajina Bašta (protok), Mali Zvornik

Riblja staza nije bila otvorena na početku mresta; udruženja ribolovaca iz Ljubovije i Bajine Bašte izdejstvovala su otvaranje i protok od najmanje 100 m³/s. Korisnik se u tekstu ne pominje.

Posle prijave: Postupili su

Izvor: **Zvornički.ba**, 17. april 2026. · [88]

Sve slučajeve, sa filterima po vrsti, području i godini, sadrže mapa[89] i spisak slučajeva[1].

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 4

1. stanje.nasevode.rs/slucajevi
2. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0129
3. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0071
4. loznickenovosti.com/2016/02/19/od-pocetka-godine-drina-bez-ribocuvara
5. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P08
6. rtvnp.rs/2025/06/28/stravican-prizor-pomor-ribe-u-reci-raski-stradala-i-kvalitetna-pastrmka/190392
7. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P04
8. n1info.rs/vesti/veliko-uginuce-ribe-u-gruzanskom-jezeru-kako-se-virus-aktivirao
9. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0059
10. www.novosti.rs/vesti/naslovna/hronika/aktuelno.291.html:762663-PRIJEPOLjE-Uhapseni-ribocuvari
11. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P07
12. resetka.rs/ribocuvari-vodje-krivolova-na-jezeru-barje-ribolovci-tvrde-da-se-smudj-prodaje-na-crno
13. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0066
14. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0080
15. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0081
16. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0082
17. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0123
18. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0124
19. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0011
20. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0012
21. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0013
22. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0068
23. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0134
24. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0026
25. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0149
26. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0601
27. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0009
28. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0506
29. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0025
30. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0095
31. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0603
32. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P05
33. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0018
34. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0090
35. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0038
36. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0169
37. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0039
38. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0041

39. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0005
40. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0006
41. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0510
42. resetka.rs/novi-pomor-ribe-u-pustoj-reci-mestani-strahuju-za-zdravlje-ljudi-i-ispravnost-bunarske-vode
43. www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/inline-files/Inspekcija_za_ribarstvo_2017.pdf
44. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0030
45. vreme.com/vesti/pomor-u-kanalu-vizelj-mrtva-riba-gde-god-pogled-segne
46. n1info.rs/vesti/pomor-ribe-u-peku-oseca-se-i-neprijatan-miris
47. www.kolubarske.rs/okrug/mionica/pomor-ribe-u-kolubari
48. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0001
49. www.juznevesti.com/drustvo/privatna-firma-vadi-pesak-bez-dozvole-ugrozen-most-i-objekti-u-selu-kod-vladicinog-hana
50. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0048
51. www.tanjug.rs/srbija/hronika/240876/uhapsen-osumnjiceni-da-je-iskopavao-pesak-i-sljunak-na-drini-i-jadru/vest
52. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0043
53. www.juznevesti.com/hronika/bez-dozvole-izvlacio-pesak-i-sljunak-iz-juzne-morave-i-ostetio-zivotnu-sredinu-na-30-hektara
54. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0093
55. www.ozonpress.net/hronika/sljunkarska-mafija-na-delu-unistavanje-reke-i-puteva-u-zablacu
56. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0103
57. bbglas.rs/naslovna/dragan-vukovic-vlasnik-firme-asv-drina-eksploatacija-sljunka-ne-ugrozava-drinu
58. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0112
59. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0111
60. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P09
61. www.danas.rs/drustvo/veliki-pomor-ribe-na-dunavu-kod-srebrnog-jezera
62. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0168
63. www.blic.rs/6l51pf6
64. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P13
65. informer.rs/hronika/vesti/940739/krivolov-dunav-grocka
66. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P12
67. www.danas.rs/drustvo/borba-protiv-ribokradica-i-praznikom
68. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0032
69. n1info.rs/vesti/birn-keciga-zasticena-riba-prodaje
70. rimsi.imsi.bg.ac.rs/handle/123456789/3560
71. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P18
72. www.telegraf.rs/vesti/srbija/3539070-zastrasujuc-prizor-na-obali-moravice-masovan-pomor-ribe-nakon-naglog-ispustanja-vode-na-brani
73. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0170
74. ptinfo.altervista.org/uzas-na-mlavi-pomor-hiljada-riba-nakon-ispustanja-akumulacije-mhe-krepoljin
75. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0017
76. www.krug.rs/6367-devastiranje-brezanske-reke-i-njenog-kanjona
77. srbijasume.rs/ssume/wp-content/uploads/2022/02/Izmena-i-dopuna-programa-upravljanja-RP-„Mlava-2017-2026-monitoring-2021.pdf
78. srbijasume.rs/ssume/wp-content/uploads/2025/03/IzmeneDopuneProgUpr20172026.pdf
79. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0014
80. www.kurir.rs/vesti/drustvo/4434712/katastrofa-pomor-u-ibru-kilometar-i-po-suv-kamen-borba-da-se-iole-ribe-spase-neko-izvlaci-vodu-u-cg-nije-samo-do-suse
81. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0057
82. www.kurir.rs/vesti/drustvo/10111801/kako-ribocuvari-hvataju-ribokradice-na-dunavu
83. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0036
84. www.vesti-online.com/policija-u-kragujevcu-uhvatila-dva-muskarca-u-nezakonitom-ribolovu
85. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-1301
86. www.novosti.rs/hronika/sudjenja/1205996/sest-meseci-zatvora-zbog-krivolova-ekspresna-presuda-posle-hapsenja-ribokradica-koji-strujom-ubijali-ribu
87. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0114
88. zvornicki.ba/pobjeda-upornosti-nad-nemarom-otvorena-riblja-staza-na-he-mali-zvornik
89. stanje.nasevode.rs/mapa

Poglavlje 5.

Građani nam od 4. novembra šalju dojave, a objavljujemo samo pregledane

118 dojava

primljeno od 4. novembra 2026; nijedna nije proverena na terenu, sve su po navodima prijavilaca

Izvor: **Zbirne brojke dojava, dojave.nasevode.rs, pri poslednjem osvežavanju**, 2026. . [1]

UKRATKO

- Primljenih dojava ima **118**, a pregledali smo 0.
- **Nijedna dojava** nije proverena na terenu; sve su po navodima prijavilaca.
- **Imena**, kontakte, tačne lokacije, fotografije i reči iz opisa ne objavljujemo.
- Dojave se **nikad ne sabiraju** sa slučajevima iz javnih izvora.
- Dojava nama **nije zvanična prijava**; hitne slučajeve prijavite policiji ili inspekciji.

Od 4. novembra građani nam šalju dojave sa voda preko sajta dojave.nasevode.rs[1]. Ovde su samo one koje je naš tim pregledao. Nijedna nije proverena na terenu i sve su po navodima prijavilaca.

Brojimo sve dojave, a na mapu stavljamo samo pregledane

Broj primljenih dojava do poslednjeg osvežavanja podataka je **118**. Pregledali smo 0, a ostale čekaju pregled.

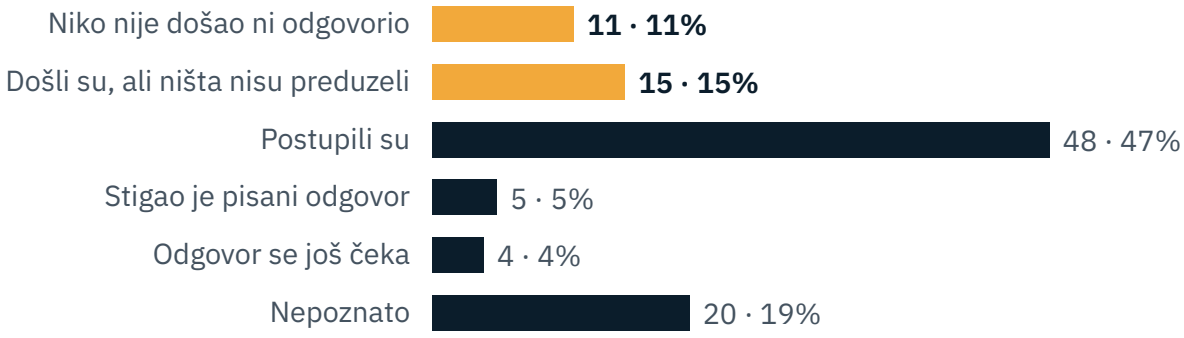
Na mapi i u spisku objavili smo 0. Sa područja na ovom konkursu stiglo ih je 56.

Broj dojava u kojima prijavilac kaže da je slučaj već prijavio nadležnima je **40**. U 16 od njih, po njegovim rečima, niko nije došao ni odgovorio. Ove brojke opisuju šta su ljudi videli i šta su nam rekli. Nisu nalaz o radu bilo koje službe.

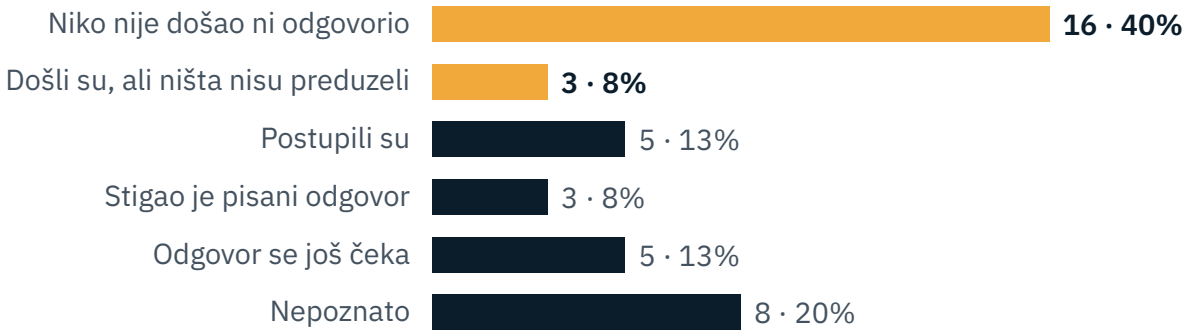
U 26 od 103 prijavljenih javnih slučajeva niko nije došao ili ništa nije preduzeto

Šta je bilo posle prijave ribočuvaru, policiji, inspekciji ili drugima. Javni slučajevi i dojave građana se ne sabiraju: dojave su po navodima prijavilaca i nisu proverene.

Javni slučajevi sa prijavom (103)

Dojave građana sa prijavom (40)

Ishod posle prijave, javni slučajevi i dojave odvojeno

Posle prijave	Javni slučajevi (103)	udeo	Dojave (40)	udeo
Niko nije došao ni odgovorio	11	11%	16	40%
Došli su, ali ništa nisu preduzeli	15	15%	3	8%
Postupili su	48	47%	5	13%
Stigao je pisani odgovor	5	5%	3	8%
Odgovor se još čeka	4	4%	5	13%
Nepoznato	20	19%	8	20%

Računaju se samo slučajevi u kojima je bilo kome prijavljeno. Spisak: /slucajevi/; otvoreni podaci: /podaci/.

Izvor: **Javni slučajevi i dojave građana, zbirovi iz otvorenih podataka stanje.nasevode.rs**, 7. novembar 2026. · [2]

Što je izvor slabiji, to manje detalja objavljujemo

Dojavu ne možemo da proverimo, pa je objavljujemo u tri sloja. **Zbirne brojke** objavljujemo uvek, i za nepregledane dojave. Tačka na mapi, na nivou opštine, pojavljuje se tek kad tim pregleda dojavu. Kratak opis piše naš tim, bez imena, i samo za dojave sa dokazom ili za obrazac koji potvrđuju javni izvori.

Nikad ne objavljujemo opis dojave doslovno, priloge, kontakt, tačne koordinate ni bilo čije ime. Dojave o tome da ribočuvar ili korisnik krši pravila ulaze samo u zbirne brojke. Kako biramo, šta odbijamo i kako prijavilac briše dojavu, piše u metodologiji[3].

Dojave dopunjuju izveštaj, ali nijedan nalaz ne stoji samo na njima

Svaki nalaz u poglavljima 2, 3 i 4 oslanja se na javne izvore. Dojave pokazuju šta građani vide na vodama i šta je bilo posle prijave, po njihovim rečima. Dojava nama nije prijava nadležnima i ne zamenjuje je.

Ako ste nešto videli na vodi, možete nam poslati dojavu[1].

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 5

1. dojave.nasevode.rs
2. stanje.nasevode.rs/podaci
3. stanje.nasevode.rs/metodologija/#dojave

Poglavlje 6.

Na većini područja sa konkursa problemi se vraćaju na ista mesta

10 **ribarskih područja na konkursu**

od 17 područja u Srbiji; ugovori za njih ističu 31. 12. 2026.

Izvor: **Konkurs Ministarstva zaštite životne sredine za ustupanje ribarskih područja**, 29. oktobar 2026. · [1]

UKRATKO

- Na konkursu je **10 područja** od 17; sedam drže privatne firme, a tri javno preduzeće.
- **Ribolovci** na tim područjima za dozvole godišnje plate oko 2,2–2,5 miliona evra, po našoj proceni.
- Za vode su nadležni **korisnik** i njegovi ribočuvari, inspekcija za ribarstvo i, po slučaju, druge inspekcije, policija i tužilaštvo.
- Na skoro svakom području ima **žarišta** koja se ponavljaju.
- **Korisnik** se navodi samo na strani područja, nikad uz pojedinačni slučaj.

Na konkursu iz 2026. je **10 ribarskih područja**. Sedam od njih drže privatne firme, a tri javno preduzeće. Svi ugovori ističu 31. decembra 2026.

Ribolovci na tih deset područja za dozvole godišnje plate oko 2,2–2,5 miliona evra, sa PDV-om. Za deset godina to je oko 22–25 miliona evra. Obe brojke su naša procena iz finansijskih izveštaja i programa korisnika.

Na svakom području nadležnost je podeljena. Korisnik i njegovi ribočuvari čuvaju vodu i prijavljuju krivolov, pomore i štetu. Republička inspekcija za ribarstvo nadzire korisnika. Za zagađenje su nadležne ekološka i vodna inspekcija, za šljunak vodna inspekcija, a za krivična dela policija i tužilaštvo.

Ko drži područje, navodimo samo na strani područja. Podatak je iz javno dostupnog spiska korisnika na jednom ribolovačkom sajtu. To nije državni registar, pa ga ne smatramo zvaničnim podatkom. Slučajevi opisuju šta se na vodama dešavalo i ko je bio nadležan da reaguje. Nisu tvrdnja da je korisnik odgovoran za pojedinačni događaj.

Deset od 17 ribarskih područja je na konkursu: sedam drži privatna firma, tri javno preduzeće

Područja po Rešenju 90/15 i konkursu od 29. oktobra 2026; tip korisnika po registru korisnika. Tamna traka na vrhu pločice znači da je područje na konkursu. Imena korisnika nisu deo ovog grafikona.

Na konkursu 2026. (10)

Južna Morava 1
privatna firma

Južna Morava 2
privatna firma

Ibar
privatna firma

Zapadna Morava
privatna firma

Kolubara
privatna firma

Beograd
javno preduzeće

Velika Morava 1
privatna firma

Mlava
javno preduzeće

Timok
privatna firma

Dunav
javno preduzeće

Nisu na ovom konkursu (7)

Rasina
nepoznato

Sava
privatna firma

Velika Morava 2
privatna firma

Banat
pokrajinski sistem

Srem
pokrajinski sistem

Bačka
pokrajinski sistem

Kosovo i Metohija
nepoznato

Ribarska područja, konkurs i tip korisnika

Područje	Na konkursu	Korisnik (tip)	Ugovor do	Sistem
Južna Morava 1[2]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Južna Morava 2[3]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Ibar[4]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Zapadna Morava[5]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Kolubara[6]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Beograd[7]	da	javno preduzeće	31. decembar 2026.	republički
Velika Morava 1[8]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Mlava[9]	da	javno preduzeće	31. decembar 2026.	republički
Timok[10]	da	privatna firma	31. decembar 2026.	republički
Dunav[11]	da	javno preduzeće	31. decembar 2026.	republički
Rasina[12]	ne	nepoznato		republički
Sava[13]	ne	privatna firma	31. decembar 2027.	republički
Velika Morava 2[14]	ne	privatna firma	31. decembar 2027.	republički
Banat (Vojvodina)[15]	ne	pokrajinski sistem		pokrajinski
Srem (Vojvodina)[16]	ne	pokrajinski sistem		pokrajinski
Bačka (Vojvodina)[17]	ne	pokrajinski sistem		pokrajinski
Kosovo i Metohija[18]	ne	nepoznato		Kosovo i Metohija

Izvor: **Registar korisnika ribarskih područja, ribolovsrbija.rs (nije državni registar)**, 31. oktobar 2026. · [19]

Južna Morava 1: na Jablanici se akcidenti nižu od 2013.

Područje drži privatna firma; slučajeva u spisku: **27**. Najduži niz je na Jablanici: lokalni portal nabraja 11 akcidenata od 2013. i navodi da niko nije kažnjen (Jalovina iz rudnika u Jablanici, jedanaesti akcident na reci od 2013.[20]). Južna Morava od Vladičinog Hana do Niša bila je leta 2025. mesecima braon (Južna Morava od Vladičinog Hana do Niša mesecima braon, mrtva riba skoro svakodnevno[21]).

Na jezeru Barje služba potvrđuje noćni krivolov smuđa, ali kaže da prodaja na crno nije u njenoj nadležnosti (Jezero Barje: noćni krivolov smuđa i prodaja na crno; služba kaže da nije nadležna[22]). Nedostaju nalazi o uzrocima pomora i podaci o tome koliko čuvara pokriva koju vodu. Strana područja[2]

Južna Morava 2: Pusta reka ponovo je pocrnela 2026.

Područje drži privatna firma; slučajeva u spisku: **16**. Pusta reka je 2026. pocrnela, po rečima meštana peti put za osam godina (Pusta reka: novi pomor kod Gornjeg Brijanja, meštani kažu peti put za osam godina[23]). Toplicu kod Kuršumlije inspekcija beleži kao mesto uginuća u četiri godine (Toplica kod Kuršumlije: uginuće ribe u izveštajima inspekcije četiri godine[24]). Korisnik je podneo krivičnu prijavu za krivolov na Toplici, sa snimkom kao dokazom (Krivična prijava za krivolov posle hvalisanja somom od 67 kg na Toplici[25]).

Nedostaju objavljeni nalazi za Pustu reku. Posle penzionisanja inspektora iz Niša 2022. najbliže sedište inspekcije nije na području; to je naše tumačenje rasporeda. Strana područja[3]

Ibar: Raška je žarište pomora i zagađenja

Na konkursu je deo područja oko Novog Pazara, Raške i Tutina; područje drži privatna firma. Slučajeva u spisku: **13**. Na Raški su bila tri pomora 2022, uginuće više od 1.000 pastrmki 2025. i dva zagađenja 2026 (Tri pomora ribe za mesec i po na ušću Raške u Ibar[26], Raška kod Novog Pazara: uginulo više od 1.000 potočnih pastrmki[27]). Volonteri kažu da čuvara na toj deonici nema i da sami patroliraju.

Dobar primer je Ibar kod Špiljana 2024, kad su čuvari i meštani spasli većinu ribe (Presušilo korito Ibra kod Špiljana; čuvari i meštani spasli većinu ribe[28]). Nedostaju čuvari na Raški i nalazi veštačenja. Strana područja[4]

Zapadna Morava: Čemernica ima pomore, a izvor zagađenja nije utvrđen

Područje drži privatna firma; slučajeva u spisku: **29**. Čemernica kod Čačka ima pomore 2022, 2024. i 2025, a izvor zagađenja nije utvrđen (Više dana uginula matična riba u Čemernici u Čačku, izvor neutvrđen[29], Otpadna voda danima teče u Čemernicu kod Preljine, pomori u više navrata[30]). Prema pisanju medija, posle naglog ispuštanja vode i mulja iz male hidroelektrane na Moravici 2022. uginulo je najmanje 300 kg ribe (Pomor ribe na Moravici kod Arilja posle naglog ispuštanja vode iz male hidroelektrane[31]). Meštani govore o više od tone. Inspekcija je potvrdila uzrok i najavila prijavu za privredni prestup.

Iz korita kod Zablaća 2023. dnevno je odvoženo oko 100 kamiona šljunka bez dozvole (Oko 100 kamiona šljunka dnevno iz Zapadne Morave kod Zablaća, bez ijedne dozvole[32]). Na Limu su čuvari obaveštavali inspekciju i policiju (Pomor skobalja na Limu ispod brane Potpeć, čuvari obavestili inspekciju i policiju[33]). Nedostaju objavljeni nalazi za Čemernicu. Strana područja[5]

Kolubara ima najviše slučajeva od svih područja

Područje drži privatna firma, a obuhvata i Drinu od brane Perućac do Loznice. Slučajeva u spisku: **35**, najviše od svih područja. Ribnica kod Mionice je u izveštajima inspekcije mesto uginuća u četiri godine (Ribnica kod Mionice 2017: 4.728 uginulih riba, korisnik obavestio službe[34]). Za pomor na Kolubari 2021. tužilaštvo je podnelo optužni predlog, a ishod nije poznat (Kolubara 2021: pomor od Divaca prema Slovcu, zagađivač pred sudom[35]).

Udruženja su se 2020. žalila na vađenje šljunka na mrestilištima mladice na Drini, a u javnim izvorima nismo našli nijednu meru (Bajina Bašta 2020: žalbe zbog uništavanja mrestilišta mladice, bez mera[36]). Udruženja su 2026. izborila protok vode za mrest (Drina 2026: udruženja izdejstvovala otvaranje riblje staze i protok za mrest[37]). U javnim izvorima nismo našli trag

o čuvarima kod Ljubovije i Rogačice. Strana područja[6]

Beograd: kanal Vizelj strada gotovo svake godine

Područje drži javno preduzeće; slučajeva u spisku: **11**. Kanal Vizelj je mesto pomora gotovo svake godine; 2024. uginulo je do tri tone ribe (Kanal Vizelj 2024: do tri tone uginule ribe, čuvari je prvo „nisu pronašli“[38]). Zaštićena kečiga prodaje se na pijacama i u restoranima (Beograd i Novi Sad 2026: zaštićena kečiga slobodno se prodaje[39]). Po programu korisnika, na poribljavanje odlazi oko 0,5% prihoda (Područje Beograd 2018–2022: poribljavanje oko 0,5% prihoda). Nedostaju uzroci pomora na Vizelju. Strana područja[7]

Velika Morava 1: u Gružanskom jezeru uginulo je više od tone ribe

Područje drži privatna firma; slučajeva u spisku: **17**. Gružansko jezero je akumulacija iz koje pije vodu oko 300.000 ljudi. U njemu je 2026. uginulo više od tone ribe, a nalaz nije objavljen (Gružansko jezero 2026: više od tone uginule ribe, dva-tri čuvara na terenu[40]).

Policija je 2018. sumnjala da čuvanje Gruže nije obezbeđeno; ishod nije poznat (Policija 2018: sumnja da čuvanje nije obezbeđeno[41]). Kod Batočine su 2022. bila dva pomora za deset dana (Velika Morava kod Lapova i Brzana 2022: dva pomora za deset dana[42]). Policija i čuvari su 2025. na Gruži uhvatili dvojicu sa mrežama (Gružansko jezero 2025: policija i čuvari uhvatili dvojicu sa mrežama[43]). Strana područja[8]

Mlava: na Peku su bila dva pomora u istoj sezoni

Područje drži javno preduzeće; slučajeva u spisku: **8**. Na Peku su 2022. bila dva pomora u istoj sezoni, a analize nisu javne (Pek 2022: dva pomora u istoj sezoni, ministarstvo bez odgovora[44]). Na Srebrnom jezeru 2019. uginulo je tona ili dve ribe, uz sumnju na struju, nadomak čuvarske kućice (Srebrno jezero 2019: tona ili dve ribe ubijene strujom kod čuvarske kućice[45]).

Po programu korisnika, poribljavanja nije bilo 2017–2019 (Područje Mlava 2017–2022: poribljavanja nije bilo). Prema pisanju dnevnog lista Danas, inspekcija je 2016. odlučila da korisniku oduzme ovo područje (2016). Strana područja[9]

Timok: šljunak se kopa i posle zabrane

Područje drži privatna firma; slučajeva u spisku: **11**. Kod Aleksinca se šljunak kopa i posle zabrane, a veštačka jezera zauzimaju desetine hektara (Južna Morava kod Aleksinca 2025: kopanje i posle zabrane, jezera na 30 ha[46]). Meštani oko Bovanskog jezera žale se na krivolov (Bovansko jezero 2020: uginuli tolstolobici, meštani se žale na krivolov[47]). Čuvari su na Bovanu 2020. oduzeli oko 450 m mreža (Bovansko jezero 2020: čuvari oduzeli oko 450 m mreža[48]). Lokalni mediji slabo pokrivaju Timok, pa je naš pregled ovde najtanji. Strana područja[10]

Dunav od Đerdapa do Timoka: službu čini osam čuvara

Područje drži javno preduzeće; slučajeva u spisku: **1**. Po programima korisnika, službu čini osam čuvara, a prihod od naknade štete je nula. Obrasci o ulovu su većinom nepopunjeni (Područje Dunav 2016–2025: osam čuvara, prihod od naknade štete nula). Lokalne medije za ovaj deo Dunava još nismo pretražili. Strana područja[11]

Ostala područja nisu na ovom konkursu

Sava i Velika Morava 2 nisu na ovom konkursu, jer njihovi ugovori ističu krajem 2027. Vojvodina ima pokrajinski sistem. Strane za ta područja, za Rasinu i za Kosovo postoje jer su odande stigle dojave. Spisak svih područja je na strani Područja[49].

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 6

1. www.ekologija.gov.rs/konkurs/к-о-н-к-у-р-с
2. stanje.nasevode.rs/podrucje/jm1
3. stanje.nasevode.rs/podrucje/jm2

4. stanje.nasevode.rs/podrucje/ibar
5. stanje.nasevode.rs/podrucje/zm
6. stanje.nasevode.rs/podrucje/kolubara
7. stanje.nasevode.rs/podrucje/beograd
8. stanje.nasevode.rs/podrucje/vm1
9. stanje.nasevode.rs/podrucje/mlava
10. stanje.nasevode.rs/podrucje/timok
11. stanje.nasevode.rs/podrucje/dunav
12. stanje.nasevode.rs/podrucje/rasina
13. stanje.nasevode.rs/podrucje/sava
14. stanje.nasevode.rs/podrucje/vm2
15. stanje.nasevode.rs/podrucje/banat
16. stanje.nasevode.rs/podrucje/srem
17. stanje.nasevode.rs/podrucje/backa
18. stanje.nasevode.rs/podrucje/kosovo
19. ribolovsrbija.rs
20. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0082
21. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0002
22. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P07
23. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0005
24. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0506
25. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0010
26. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0011
27. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P08
28. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0014
29. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0018
30. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0090
31. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P18
32. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0093
33. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0022
34. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0026
35. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P05
36. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0103
37. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0114
38. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0030
39. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0032
40. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P04
41. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0059
42. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0034
43. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0036
44. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0039
45. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-P09
46. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0043
47. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0045
48. stanje.nasevode.rs/slucaj/J-0173
49. stanje.nasevode.rs/podrucje

Poglavlje 7.

Isti zahtevi ponavljaju se od 2012, a usvajani su samo uski

7 **od 63 amandmana**

prihvaćeno na predlog zakona iz 2014; predlog javnog ovlašćenja umesto konkursa odbijen

2014.

Izvor: **Narodna skupština, 9. sednica Odbora za zaštitu životne sredine**, 25. novembar 2014. · [1]

UKRATKO

- Ovo poglavlje je **naša ocena** na osnovu pregledanih slučajeva, ne nalaz nekog izvora.
- **Isti zahtevi** ponavljaju se od 2012: nezavisna kontrola, prava ribočuvarska služba, kraći ugovori, udruženja u sistemu.
- Na inicijative je stizao **odgovor da su navodi netačni**, ili odgovor nismo našli.
- **Uspevali** su uski zahtevi sa jakim nosiocem: kečiga, male hidroelektrane, Vlasina.
- **Godine 2026.** ribolovci, ekolozi i građani, koliko smo našli, prvi put su zajedno nastupili na nivou zemlje, pre isteka roka.

Obrasci u ovom poglavlju su naša ocena na osnovu slučajeva iz poglavlja 2 i iz hronologije. Ne pripisujemo nikome nameru. Opisujemo šta se tražilo, šta je odgovoreno i šta se promenilo.

Isti zahtevi ponavljaju se više od deset godina

Ministarstvo je 2012. poslalo upitnik ribolovačkim organizacijama (18. septembar 2012). Ribolovci su tražili kontrolu državne inspekcije umesto samokontrole korisnika i kraće ugovore. Slično su tražili i 2014, 2019. i 2026. Tražili su ribočuvare kao pravu službu sa ovlašćenjima, ugovore na tri do pet godina i udruženja u sistemu. Ovi zahtevi nisu usvojeni u traženom obliku.

U Skupštini je 2014. na predlog zakona podneto **63 amandmana**, a prihvaćeno je sedam (25. novembar 2014). U jednoj vesti agencija stoji da je prihvaćeno devet (25. novembar 2014). Predlog da se vode daju udruženjima kroz javno ovlašćenje, umesto na konkursu, nije prihvaćen. Stenogram sa obrazloženjem odbijanja još nismo pročitali.

Na inicijative stiže „netačno“ ili ništa

Prigovor zajednice ribolovačkih organizacija iz 2016. ministarstvo je ocenilo kao netačan (5. februar 2016). Na pismo premijeru iz iste godine odgovor nismo našli (26. februar 2016). Udruženje Ujedinjeni ribolovci Srbije prekinulo je 2019. saradnju sa ministarstvom otvorenim pismom (8. jul 2019); ni na to pismo odgovor nismo našli. Peticija za oduzimanje jednog područja iz 2024. skupila je 163 potpisa, bez poznatog odgovora (11. mart 2024).

Poništenje nije promenilo korisnika

Kad je konkurs iz 2015. poništen, sporna voda je privremeno, a zatim i na novom konkursu, pripala istom kandidatu (22. februar 2016). Privremeno rešenje je promenilo postupak, ali ne i ishod, jer su kriterijumi ostali isti.

Uspevali su uski zahtevi sa jakim nosiocem

Neke stvari su se ipak promenile. Ustavni sud je 2013. ukinuo uslov članske karte za dozvolu (14. mart 2013). Posle zahteva WWF-a izlov kečige zabranjen je od 2019 (1. januar 2019). Posle višegodišnjeg pritiska meštana i udruženja gradnja malih hidroelektrana zabranjena je u zaštićenim područjima, uz izuzetke (april 2021). Protesti ribolovaca iz šest gradova prekinuli su 2023. izlov soma mrežama na Vlasinskom jezeru (septembar 2023).

Svi ovi zahtevi bili su uski i imali su jakog nosioca. Sistemski zahtevi, kao dužina ugovora, nezavisan nadzor i učešće udruženja, u pregledanom periodu nisu usvojeni.

Ribolovci, udruženja i ekolozi uglavnom su nastupali odvojeno

Savezi, udruženja ribolovaca, lokalne zajednice i ekološki pokreti uglavnom su delovali odvojeno. **WWF i ribolovci** zajedno su tražili da se ribokrađa tretira kao krađa i da se ojačaju inspekcija i kazne (16. decembar 2019). Istupe ekoloških organizacija o dodeli ribarskih područja pre 2026. ipak nismo našli.

U isto vreme nadzor se smanjivao. Posle zahteva za kontrolu iz 2012. i 2019. broj inspektora i nadzora opao je (poglavlje 3). Ne tvrdimo da je to bila reakcija na zahteve.

Mediji su pisali o incidentima, ne o sistemu

U arhivama istraživačkih redakcija koje smo pregledali nismo našli tekst o korisnicima, konkursima i novcu od dozvola. Pisale su o pomorima, šljunku i krivolovu kečige. Od pregledanih medija temu kontinuirano prati samo jedan specijalizovani list o ribolovu. Sistemski pregled kakav je ovaj nismo našli.

Godine 2026. ribolovci, ekolozi i građani nastupili su zajedno

Za pet dana od objave konkursa proglas protiv njega potpisalo je **više od 10.000 građana** i 81 organizacija (3. novembar 2026). Koliko smo našli, to je prvi put da su se ribolovci, ekološke organizacije i građani zajedno usprotivili podeli voda pre isteka roka. Takav nastup na nivou cele zemlje ranije nismo našli.

Najveća ranija peticija protiv korisnika imala je 163 potpisa i odnosila se na jedno područje.

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 7

1. www.parlament.gov.rs/Ninth_Sitting_of_the_Environmental_Protection_Committee.23387.537.html

Poglavlje 8.

Hrvatska i Donja Austrija pri dodeli gledaju dosadašnji rad, a srpski konkurs to ne boduje

66 **raskinutih ugovora**

u Poljskoj od 2021. do 2024, zbog nesprovođenja plana upravljanja; u Srbiji smo od 2009. našli jedan raskid

2021–2024

Izvor: **Vrhovna kontrolna komora Poljske (NIK), revizija ribarstva na javnim tekućim vodama**, jul 2026. · [1]

UKRATKO

- Pregledali smo **deset zemalja** i osam mehanizama, samo iz propisa i zvaničnih dokumenata.
- **Hrvatska** daje prednost dosadašnjem korisniku kome pravo nije oduzeto; Donja Austrija isključuje onoga ko je oštetio vode.
- **Poljska** ocenjuje korisnike najmanje jednom u pet godina i može da raskine ugovor bez odštete.
- Od osam mehanizama **Srbija** u punom obliku ima jedan: krivičnu kaznu za teški krivolov.
- Srpski model **nije jedinstven** u Evropi: Crna Gora i Severna Makedonija imaju sličan.

Uporedili smo propise Srbije i devet drugih zemalja: Hrvatske, Slovenije, Poljske, Češke, Slovačke, Mađarske, Austrije, Crne Gore i Severne Makedonije. Gledali smo osam mehanizama koji se tiču dodele voda, nadzora i novca. U tabelu ulazi samo ono što smo našli u propisu ili zvaničnom dokumentu. Prazna ćelija znači da podatak nismo proverili, a ne da mehanizma nema.

Srpski model nije jedinstven u Evropi. Crna Gora i Severna Makedonija takođe daju vode korisnicima na konkursu ili aukciji, bez bodova za dosadašnji rad. Razlike su u pojedinostima, i one su ovde opisane.

Od 8 mehanizama koje bar jedna od 9 zemalja ima u potpunosti, Srbija u potpunosti ima 1

Kako druge zemlje dodeljuju i nadziru ribolovne vode, po propisima. Crta znači da to za tu zemlju nismo proverili, ne da mehanizma nema. Klik na ćeliju otvara propis.

● ima ◑ delimično ○ nema – nije provereno ○ u koloni Srbija: ono što fali

Mehanizam	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Poljska	Češka	Slovačka	Mađarska	Austrija	Crna Gora	Severna Makedonija
Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	○ [2]	● [3]	○ [4]	◑ [5]	–	–	–	● [6]	○ [7]	◑ [8]
Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	◑ [2]	◑ [3]	◑ [9]	● [5]	–	◑ [10]	● [11]	◑ [12]	◑ [7]	–
Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	◑ [2]	● [3]	–	◑ [5]	◑ [13]	◑ [10]	◑ [11]	–	–	–
Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	◑ [2]	◑ [3]	–	● [5]	● [13]	● [10]	● [11]	● [14]	○ [7]	◑ [8]
Novac od dozvola ima zakonsku namenu i javni izveštaj	◑ [2]	● [3]	–	–	–	–	● [11]	◑ [14]	–	–
Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	◑ [2]	◑ [3]	● [9]	–	–	● [10]	◑ [11]	–	–	–
Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	● [15]	● [16]	● [17]	● [18]	–	–	–	● [19]	–	–
Revizija rada države i korisnika	◑ [20]	–	–	● [1]	–	–	–	–	–	–

Uporedna praksa: šta propis kaže, po zemlji i mehanizmu

Zemlja	Mehanizam	Stanje	Kako	Propis
Srbija	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	nema	Konkurs boduje program, ribočuvare, opremu i reference; dosadašnji rad korisnika na tom području ne boduje se.	Zakon o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda (Sl. glasnik RS 128/14, 95/18), čl. 6; konkurs od 29. 10. 2026.[2]

Zemlja	Mehanizam	Stanje	Kako	Propis
Hrvatska	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	ima	Na javnom natječaju prednost ima prethodni ovlaštenik kome ribolovno pravo nije bilo oduzeto.	Zakon o slatkovodnom ribarstvu (NN 63/19), čl. 24 st. 5[3]
Slovenija	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	nema	Koncesija se dodeljuje javnim razpisom; merila su u koncesijskom aktu vlade, a kriterijum je visina koncesnine (pri istim ponudama prednost ribogojilište i stručni kadar).	ZSRib (UL RS 61/2006), čl. 28 i 31[4]
Poljska	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	delimično	Postojeći korisnik ima pravo prvenstva ako se javi šest meseci pre isteka ugovora; bodovi na konkursu (stručnjak, zakupnina, poribljavanje) ne vrednuju prošli rad samog korisnika.	Ustawa o rybactwie śródlądowym, čl. 4 st. 2–3[5]
Austrija	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	ima	Donja Austrija: zakupac mora po dosadašnjem ponašanju jemčiti poštovanje propisa; isključen je ko je u poslednjih pet godina oštetio vode.	NÖ Fischereigesetz 2001, §24[6]
Crna Gora	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	nema	Uslovi oglasa su zaposleni ribočuvari, prostorije, vozilo ili čamac, oprema i godišnji plan; dosadašnji rad se ne vrednuje.	Zakon o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi (Sl. list CG 17/18), čl. 10[7]
Severna Makedonija	Dosadašnji rad korisnika se vrednuje pri dodeli	delimično	Prošli rad se ne boduje (pobeđuje najviša ponuda na elektronskoj aukciji), ali postoji javna lista negativnih referenci: ko ne potpiše ugovor ili mu se ugovor raskine isključen je 3 godine, drugi put 5, treći put trajno, zajedno sa povezanim firmama.	Zakon za ribarstvo i akvakultura (2024), čl. 14–26 i 30[8]
Srbija	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Periodične ocene korisnika nema; ministarstvo može jednostrano raskinuti ugovor iz deset zakonskih razloga. Od 2009. našli smo jedan raskid (2015).	Zakon 128/14, čl. 8 st. 3[2]
Hrvatska	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Ugovor na 20 godina; pravo se oduzima ako plan nije izrađen ili se ne sprovodi, ili je voda degradirana nezakonitim upravljanjem. Plan se revidira na 6 godina.	NN 63/19, čl. 25, 27 i 29[3]
Slovenija	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Koncesija na 30 godina; oduzima se ako koncesionar posle opomene ne plati koncesninu, neopravdano ne ispunjava ugovor ili ne daje propisane podatke.	ZSRib, čl. 28 st. 5 i čl. 35[9]
Poljska	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	ima	Maršal vojvodstva ocenjuje upravljanje najmanje jednom u pet godina; ako se plan ne sprovodi, ugovor se može raskinuti u svakom trenutku, bez odštete. Prema NIK-u, 2021–2024. u celoj zemlji raskinuto je 66 ugovora zbog nesprovođenja plana (ocene korisnika koje NIK navodi su iz pet vojvodstava).	Ustawa o rybactwie śródlądowym, čl. 6 st. 2a i čl. 6d st. 6; NIK 2026, str. 26–27[5]
Slovačka	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Ministarstvo može ograničiti ili oduzeti pravo zbog ponovljenih teških kršenja.	216/2018 Z.z., §4 st. 13[10]
Mađarska	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	ima	Ministar raskida zakup odmah i bez odštete posle tri pravosnažne kazne korisniku u pet godina.	2013. évi CII. törvény, §30 st. 2[11]
Austrija	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Donja Austrija: zakup traje tačno 10 godina; revirski savez je dužan da odbije ili raskine zakup ako zakupac nije podoban.	NÖ Fischereigesetz 2001, §23 st. 3 i 5[12]
Crna Gora	Periodična ocena korisnika i raskid ugovora	delimično	Pravo se daje najviše na šest godina; ugovor se raskida ako korisnik ne sprovodi plan.	Sl. list CG 17/18, čl. 13 i 15[7]
Srbija	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	delimično	Program upravljanja na deset godina donosi korisnik; izrađuje ga organizacija registrovana za naučna ili stručna istraživanja u ribarstvu, a saglasnost daje ministar. Godišnje programe izrađuje stručno lice zaposleno kod korisnika. Ustanovu sa javnim ovlašćenjem za ove poslove zakon ne određuje.	Zakon 128/14, čl. 17 st. 1, 6, 8 i 10[2]
Hrvatska	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	ima	Plan upravljanja, njegovu reviziju i dodatak izrađuje ustanova registrovana za poslove slatkovodnog ribarstva (iz čl. 9), na zahtev ovlaštenika, a ne sam ovlaštenik.	NN 63/19, čl. 29[3]
Poljska	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	delimično	Plan (operat rybacki) na 10 godina izrađuje korisnik, ali mora imati pozitivno stručno mišljenje; bez toga se pravo suspenduje.	Ustawa o rybactwie śródlądowym, čl. 6a i 6c[5]
Češka	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	delimično	Plan upravljanja sastavlja korisnik, ali organ za ribarstvo propisuje poribljavanje i najveći broj dozvola; korisnik podnosi godišnji izveštaj do 30. 4.	99/2004 Sb., §8 st. 7 i §11[13]

Zemlja	Mehanizam	Stanje	Kako	Propis
Slovačka	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	delimično	Plan poribljavanja korisnik podnosi do 31. 3; odobrava ga ministarstvo i on je obavezujući.	216/2018 Z.z., §6[10]
Mađarska	Plan upravljanja izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika	delimično	Plan upravljanja odobrava državni organ; plan sadrži minimalno godišnje poribljavanje i minimalan broj ribočuvara.	2013. évi CII. törvény, §49[11]
Srbija	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	delimično	Ribočuvar je zaposlen kod korisnika; ministarstvo izdaje licencu posle stručnog ispita. Državne ribočuvarske službe nema.	Zakon 128/14, čl. 11[2]
Hrvatska	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	delimično	Ribočuvare imenuje ovlaštenik posle ispita, a legitimaciju i značku izdaje Savez; državne ribočuvarske službe nema, a nadzor vrše ribarski inspektori ministarstva.	NN 63/19, čl. 32–36 i 56–64[3]
Poljska	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	ima	Državna ribočuvarska straža (Państwowa Straż Rybacka) pod vojvodom, i društvena straža volontera pod njenim nadzorom.	Ustawa o rybactwie śródlądowym, čl. 22–25[5]
Češka	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	ima	Ribočuvara predlaže korisnik, a postavlja, razrešava i evidentira opštinski organ; ribočuvar polaže zakletvu i ima status službenog lica.	Zákon o rybářství 99/2004 Sb., §14[13]
Slovačka	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	ima	Ribočuvara predlaže korisnik, a postavlja i razrešava okružna kancelarija, koja vodi registar; uslovi uključuju ispit, lekarski i psihološki pregled i zakletvu.	216/2018 Z.z., §23–30[10]
Mađarska	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	ima	Ribočuvari korisnika polažu ispit i zakletvu pred organom; postoje i državni ribočuvari sa nadležnošću u celoj zemlji.	2013. évi CII. törvény, §56–57 i §67[11]
Austrija	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	ima	Štajerska: ako nosilac prava ni mesec dana posle opomene ne obezbedi dovoljan nadzor, organ postavlja čuvare na njegov trošak. Donja Austrija: čuvari polažu zakletvu pred okružnom upravom, a ribarski katastar sa imenima čuvara je javan.	Stmk. Fischereigesetz 2000, §7; NÖ Fischereigesetz 2001, §17–18a[14]
Crna Gora	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	nema	Korisnik zapošljava najmanje dva ribočuvara i obezbeđuje čuvanje 24 sata.	Sl. list CG 17/18, čl. 16[7]
Severna Makedonija	Država postavlja ili nadzire ribočuvare, ili ima svoju službu	delimično	Ribočuvari su zaposleni kod korisnika; vode koje nisu dodeljene čuvaju državni inspektorat za poljoprivredu i savez ribolovaca.	Zakon za ribarstvo i akvakultura (2024), čl. 21 i 80[8]
Srbija	Novac od dozvola ima zakonsku namenu i javni izveštaj	delimično	Novac od dozvola je prihod korisnika sa zakonskom namenom (čuvanje, poribljavanje, monitoring i drugo); korisnik ga vodi na posebnom računu, a nadzor vrše ministarstvo i inspekcija. Državi se plaća naknada za korišćenje ribarskog područja (u programu jednog korisnika obračunata kao 10% vrednosti rekreativnih i 15% privrednih dozvola). Javne izveštaje korisnika o trošenju nismo našli.	Zakon 128/14, čl. 42 st. 3, čl. 52 st. 2–4 i čl. 55 t. 8 i 17[2]
Hrvatska	Novac od dozvola ima zakonsku namenu i javni izveštaj	ima	Naknada za ribičke dozvole koju propisuje ministar deli se: 40% država (praćenje stanja ribljeg fonda), 20% ovlaštenik, 40% Hrvatski športski ribolovni savez; ovlaštenik pored toga sam određuje iznos za svoje troškove.	NN 63/19, čl. 44 st. 2 i 3[3]
Mađarska	Novac od dozvola ima zakonsku namenu i javni izveštaj	ima	Prihod od državne ribolovne dozvole pripada nacionalnom savezu ribolovaca uz zakonom ograničenu namenu (poribljavanje, ribočuvari, administracija) i godišnji izveštaj ministru.	2013. évi CII. törvény, §63 i §63/B[11]
Austrija	Novac od dozvola ima zakonsku namenu i javni izveštaj	delimično	Štajerska: od ribolovne karte 60% ide savezu, najmanje 10% za unapređenje ribarstva; savez podnosi godišnji izveštaj.	Stmk. Fischereigesetz 2000, §9[14]
Srbija	Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	delimično	Od 2014. korisnik može biti i „drugo pravno lice“, pa i udruženje, ali uslovi (stručno lice, vozila, ribočuvari u stalnom radnom odnosu) idu u korist firmi i javnih preduzeća. Po zakonu iz 1994. udruženja su mogla biti korisnici.	Zakon 128/14, čl. 6; Zakon o ribarstvu 1994, čl. 5[2]
Hrvatska	Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	delimično	Ovlaštenici su najčešće udruženja i savezi, ali mogu biti i fizička lica, obrti i pravna lica; pri okrupnjavanju zona prednost imaju udruženja i savezi.	NN 63/19, čl. 24[3]

Zemlja	Mehanizam	Stanje	Kako	Propis
Slovenija	Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	ima	Ribiško društvo kao koncesionar mora imati praviloma najmanje 30 članova, ne sme naplaćivati pristupninu ni ograničavati članstvo i mora prodavati dozvole i nečlanovima. Koncesionar po zakonu može biti i drugo pravno ili fizičko lice.	ZSRib, čl. 28 st. 2 i čl. 30 st. 3[9]
Slovačka	Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	ima	Pravo ribolova u tekućim vodama ministarstvo daje rešenjem, besplatno, Slovačkom ribarskom savezu; prenos prava je zabranjen.	Zákon o rybárstve 216/2018 Z.z., §4[10]
Mađarska	Ribolovci (udruženja, savezi) su nosioci prava	delimično	Vode se daju u zakup na konkursu, ali ministar može vodu dati ribolovačkom savezu bez konkursa, a savez je daje svojim društvima.	2013. évi CII. törvény, §24 i §26[11]
Srbija	Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	ima	Ribolov eksplozivom, strujom, otrovom ili na način kojim se riba masovno uništava: zatvor do tri godine; lovostaj i zabranjene vode: novčana kazna ili zatvor do šest meseci.	Krivični zakonik, čl. 277[15]
Hrvatska	Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	ima	Protupravni ribolov sredstvima za masovno uništavanje: zatvor do tri godine.	Kazneni zakon, čl. 204[16]
Slovenija	Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	ima	Nezakoniti ribolov eksplozivom, strujom ili otrovom: novčana kazna ili zatvor do jedne godine.	KZ-1, čl. 343 (nezvanični prečišćeni tekst)[17]
Poljska	Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	ima	Teži oblici krivolova (između ostalog ribolov ribarskim alatom bez prava i pregrađivanje toka mrežama): novčana kazna, ograničenje slobode ili zatvor do dve godine; sud uz to određuje naknadu 5–20 puta vrednosti ribe i zabranu podnošenja ponude na konkursu 1–3 godine.	Ustawa o rybactwie śródlądowym (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 883), čl. 27c[18]
Austrija	Krivična kazna za teški krivolov (struja, eksploziv, otrov)	ima	Ribolov strujom ili eksplozivom, ulov vredniji od 5.000 € ili krivolov kao zanat: zatvor do tri godine.	Strafgesetzbuch, §138[19]
Srbija	Revizija rada države i korisnika	delimično	Revizije posvećene ribarskim područjima nema (pregledani naslovi 2.598 izveštaja DRI, 2009–2026); u finansijskoj reviziji jednog javnog preduzeća korisnika za 2013. DRI je utvrdila da ne plaća naknadu za korišćenje ribljeg fonda.	Izveštaj DRI br. 400-178/2014-06/16 (22. 12. 2014)[20]
Poljska	Revizija rada države i korisnika	ima	Vrhovna kontrolna komora (NIK) revidirala je 2026. i korisnike i državnu agenciju za vode; u pet kontrolisanih vojvodstava 1.156 ocena korisnika, od toga 73 negativne.	NIK, Gospodarka rybacka na publicznych śródlądowych wodach płynących (jul 2026)[1]

Prikazani su samo redovi proverljivi u propisu. Kombinacija koje nema u tabeli nije proverena (34 od 80).

Izvor: **Propisi 10 zemalja (zakoni o slatkovodnom ribarstvu i podzakonski akti); pregled inicijative, pojedinačni propis u svakoj ćeliji** · Bez javnog linka.

Hrvatska i Donja Austrija gledaju dosadašnji rad, a Srbija ne

U Srbiji konkurs boduje program, ribočuvare, opremu i reference, ali ne i rad korisnika na tom području. **Hrvatska** na javnom natečaju daje prednost dosadašnjem korisniku kome ribolovno pravo nije oduzeto. U Donjoj Austriji zakupac mora po dosadašnjem ponašanju da jemči poštovanje propisa. Isključen je ko je u poslednjih pet godina oštetio vode.

Poljska daje pravo prvenstva postojećem korisniku koji se javi na vreme. Severna Makedonija vodi javnu listu negativnih referenci. Korisnik kome je ugovor raskinut isključen je na tri godine, zajedno sa povezanim firmama.

Poljska redovno ocenjuje korisnike, a Srbija nema periodičnu ocenu

U Srbiji periodične ocene korisnika nema. Ministarstvo može da raskine ugovor iz deset zakonskih razloga, a od 2009. našli smo jedan raskid. U **Poljskoj** maršal vojvodstva ocenjuje upravljanje najmanje jednom u pet godina. Ako se plan ne sprovodi, ugovor se može raskinuti u svakom trenutku, bez odštete.

U Mađarskoj ministar raskida zakup bez odštete posle tri pravosnažne kazne korisniku u pet godina. Hrvatska oduzima pravo ako se plan ne sprovodi ili je voda degradirana.

Plan upravljanja negde izrađuje ili odobrava stručno telo van korisnika

U Hrvatskoj plan upravljanja ne izrađuje sam korisnik, nego ustanova registrovana za poslove slatkovodnog ribarstva. U Poljskoj plan izrađuje korisnik, ali bez pozitivnog stručnog mišljenja pravo se suspenduje. U Slovačkoj i Mađarskoj plan odobrava državni organ.

U **Srbiji** program upravljanja donosi korisnik, a saglasnost daje ministar. Program izrađuje organizacija registrovana za istraživanja u ribarstvu, a godišnje programe stručno lice zaposleno kod korisnika. Ustanovu sa javnim ovlašćenjem za te poslove zakon ne određuje.

U Češkoj i Slovačkoj ribočuvare postavlja organ države

U Srbiji je ribočuvar zaposlen kod korisnika, a ministarstvo mu izdaje licencu posle ispita. Državne ribočuvarske službe nema. U **Češkoj i Slovačkoj** čuvara predlaže korisnik, a postavlja ga i razrešava organ države; čuvar polaže zakletvu.

U Mađarskoj čuvari korisnika polažu zakletvu pred organom, a postoje i državni ribočuvari. Poljska ima državnu ribočuvarsku stražu. U Štajerskoj organ postavlja čuvare na trošak korisnika ako on ne obezbedi nadzor.

Hrvatska deli novac od dozvola, a Mađarska traži godišnji izveštaj

U **Hrvatskoj** se naknada za ribolovne dozvole deli ovako:

- 40% državi, za praćenje ribljeg fonda;
- 20% korisniku;
- 40% savezu ribolovaca.

U Mađarskoj prihod od državne dozvole ide nacionalnom savezu ribolovaca, uz zakonom ograničenu namenu i godišnji izveštaj ministru. U Štajerskoj najmanje 10% od ribolovne karte ide za unapređenje ribarstva.

U **Srbiji** je novac od dozvola prihod korisnika sa zakonskom namenom: čuvanje, poribljavanje i praćenje stanja. Korisnik ga vodi na posebnom računu, ali javne izveštaje korisnika o trošenju nismo našli. Državi korisnik plaća i naknadu za korišćenje područja.

U Slovačkoj i Sloveniji pravo na vodu imaju ribolovci

U **Slovačkoj** pravo ribolova na tekućim vodama dobija savez ribolovaca, rešenjem i bez naknade. U Sloveniji koncesionar može biti ribolovačko društvo koje ne naplaćuje upis i ne ograničava članstvo. Takvo društvo izdaje dozvole i nečlanovima. U Mađarskoj ministar može vodu dati savezu ribolovaca bez konkursa.

U Srbiji su udruženja mogla biti korisnici po zakonu iz 1994. Danas zakon to dozvoljava, ali uslovi konkursa idu u korist firmi.

Kazne su slične, a Poljska revidira i korisnike i državu

Krivična kazna do tri godine zatvora za teški krivolov, strujom, eksplozivom ili otrovom, postoji i u Srbiji, kao u Hrvatskoj i Austriji. Razlika je u Poljskoj, gde sud uz kaznu može da zabrani učešće na konkursu od jedne do tri godine.

U **Poljskoj** je vrhovna kontrolna komora revidirala i korisnike i državnu agenciju za vode. U pet vojvodstava našla je 73 negativne ocene od 1.156. U Srbiji Državna revizorska institucija takvu reviziju nije radila (poglavlje 3).

Ugovor traje od šest do 30 godina, zavisno od zemlje

Ni dužina ugovora nema jedan evropski odgovor. U Srbiji je deset godina, u Donjoj Austriji takođe deset. U Hrvatskoj je 20, a u Sloveniji 30 godina. U Crnoj Gori pravo se daje najviše na šest godina. Ribolovci u Srbiji od 2012. traže ugovore na tri do pet godina (poglavlje 7).

Odredbe srpskog zakona u ovom poređenju preuzete su iz pregleda propisa; pojedinačna pravna provera svakog mehanizma je otvorena. Svaka ćelija tabele ima propis i link.

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 8

1. www.nik.gov.pl/kontrole/wyniki-kontroli-nik/pobierz,dwo~p_25_071_2026020909001317706240 13~01,typ,kk.pdf
2. www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zastiti_i_odrzivom_koriscenju_ribljeg_fonda.html
3. narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_06_63_1232.html
4. spot.gov.si/en/activities-and-professions/permits-and-declarations/concession-agreement-for-fisheries-management
5. api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2019/2168/text.html
6. www.jusline.at/gesetz/noe_fischg_2001/paragraf/24
7. faolex.fao.org/docs/pdf/mne179705.pdf
8. mchamber.mk/Upload/Documents/Закон_за_рибарство_и_аквакултура.pdf
9. www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2006-01-2568/zakon-o-sladkovodnem-ribistvu-zsrib
10. static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2018/216/20220101.html
11. njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2013-102-00-00
12. www.jusline.at/gesetz/noe_fischg_2001/paragraf/23
13. www.dauc.cz/predpisy/1781/99-2004-sb
14. www.jusline.at/gesetz/stmk_fischg_2000/gesamt
15. www.paragraf.rs/propisi/krivicni-zakonik-2019.html
16. www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon
17. www.racunovodstvo.net/zakonodaja/kz-1/343-clen
18. api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2022/883/text.html
19. www.jusline.at/gesetz/stgb/paragraf/138
20. www.dri.rs/izvestaj/441

Poglavlje 9.

Šta dalje: pitanja su otvorena, a razgovor o njima tek počinje

8 **otvorenih pitanja**

iz prakse drugih zemalja i ranijih zahteva ribolovaca, bez preporuke

Izvor: **Poglavlja 7 i 8 ovog izveštaja**, 2026. · [1]

UKRATKO

- **Zahtevi kampanje** (obustava konkursa, privremeno ustupanje po čl. 9) stoje u proglasu i podnescima, a ne u ovom izveštaju.
- Izveštaj **ne predlaže rešenje**; nabraja pitanja i primere iz prakse.
- **Rano smo u procesu**: ne znamo šta će biti, ni šta ćemo na kraju hteti.
- **Podaci su otvoreni**, a ispravke i dopune su dobrodošle.

Šta kampanja traži sada, piše u proglasu[2] i u podnescima ministarstvu, na koje vodi dugme „Podnesci“ na dnu strane. Ovaj izveštaj ne ponavlja te zahteve i ne predlaže rešenje za posle konkursa.

Rano smo u procesu. Tek ćemo videti šta sve postoji, srediti građu i razgovarati o njoj. Ne znamo šta će biti, ni šta ćemo na kraju hteti. Zato ovde nabrajamo pitanja, a uz svako po jedan primer iz prakse drugih zemalja ili iz ranijih zahteva ribolovaca. Primeri nisu izbor ni preporuka; služe kao građa za razgovor.

1. Da li pri dodeli vode gledati dosadašnji rad korisnika? Primer: Hrvatska daje prednost dosadašnjem korisniku kome pravo nije oduzeto, a Donja Austrija isključuje onoga ko je oštetio vode.
2. Koliko često ocenjivati korisnika i šta sledi posle loše ocene? Primer: u Poljskoj se korisnik ocenjuje najmanje jednom u pet godina, a ugovor se može raskinuti bez odštete.
3. Koliko dugo da traje ugovor? Primer: u Crnoj Gori najviše šest godina, u Hrvatskoj 20; ribolovci u Srbiji su od 2012. tražili tri do pet godina.
4. Ko postavlja i nadzire ribočuvare? Primer: u Češkoj i Slovačkoj čuvara predlaže korisnik, a postavlja ga organ države; Poljska ima i državnu ribočuvarsku stražu.
5. Ko mogu da budu nosioci prava na vodu? Primer: u Slovačkoj je to savez ribolovaca, u Sloveniji otvorena ribolovačka društva; u Srbiji su udruženja to mogla do 2009.
6. Kuda ide novac od dozvola i ko o tome izveštava? Primer: u Hrvatskoj se naknada deli između države, korisnika i saveza ribolovaca.
7. Ko piše plan upravljanja vodom? Primer: u Hrvatskoj ga izrađuje stručna ustanova, a ne sam korisnik.
8. Ko kontroliše rad države i korisnika? Primer: poljska vrhovna kontrolna komora revidirala je i korisnike i državnu agenciju za vode.

Na ova pitanja nema jednog tačnog odgovora. Različite zemlje su ih rešile različito, i nijedno rešenje nije preneto bez prilagođavanja. Svako od njih ima svoju cenu i svoje rizike.

Izveštaj ostaje otvoren za dopune i ispravke

Ovo je izveštaj i skup resursa za sve koji hoće da se bave temom: novinare, ribolovce, udruženja, stručnjake i institucije. Svi podaci su otvoreni i mogu se preuzeti na strani Podaci[3]. Ako znate za slučaj, dokument ili ispravku, pišite na kontakt@nasevode.rs. Ispravke i dopune su dobrodošle, i svaku beležimo na strani Izdanja[4].

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 9

1. stanje.nasevode.rs/#poglavlje-8
2. nasevode.rs
3. stanje.nasevode.rs/podaci
4. stanje.nasevode.rs/izdanja

Poglavlje 10.

Prilozi: sva građa je otvorena i ima izvor

67 događaja

u hronologiji od 1994. do 2026, svaki sa izvorom

Izvor: **Hronologija na ovom sajtu (zakoni, odluke, izveštaji, mediji)**, 2026. . [1]

- Hronologija 1994–2026[1]: zakoni, konkursi, privremena rešenja, raskidi i inicijative, svaki red sa izvorom.
- Mapa[2]: slučajevi iz javnih izvora i objavljene dojave, sa filterima.
- Spisak slučajeva[3]: svi slučajevi sa pretragom, izvorom i oznakom pouzdanosti.
- Brojke[4]: inspekcija, sudovi, dozvole i novac, sa grafikonima i tabelama.
- Područja[5]: strana za svako ribarsko područje.
- Podaci[6]: ceo skup podataka za preuzimanje (JSON i CSV).
- Metodologija[7]: kako je izveštaj napravljen, šta objavljujemo i kako tražiti ispravku.
- Izdanja[8]: sva izdanja izveštaja, PDF i spisak ispravki.

IZVORI I LINKOVI UZ POGLAVLJE 10

1. stanje.nasevode.rs/hronologija
2. stanje.nasevode.rs/mapa
3. stanje.nasevode.rs/slucajevi
4. stanje.nasevode.rs/brojke
5. stanje.nasevode.rs/podrucje
6. stanje.nasevode.rs/podaci
7. stanje.nasevode.rs/metodologija
8. stanje.nasevode.rs/izdanja

Rok za prijave na konkurs: 12. novembar 2026.

Objavljuje inicijativa „Nećemo dati vode“; imena i organizacije naknadno. Kontakt i ispravke: kontakt@nasevode.rs

Sajt ne koristi kolačiće ni praćenje.

Podaci: CC BY 4.0 · granice: OpenStreetMap (ODbL) · naselja: GeoNames (CC BY 4.0) · područja: Rešenje 90/15 · Otvoreni podaci · Metodologija · Izdanja